ХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят-Монголой ҮНЭН

КП(б)-гэй ОБЛАСТНОЙ БА ГОРОДСКОЙ КОМИТЕДҮҮДЭЙ, БУРЯТ-МОНГОЛОЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ОРГАН.

135 (6064) | 1950 оной июлиин 5, среда | Сэн 20 мүнгэн

РЕСПУБЛИКЫН БЮДЖЕТ

Бурят-Монголой АССР-эй Верховно Соведэй VI сесси боложо үнгэрэбэ. Арадай һунгамалнууд — Верховно Соведэй депутадууд бүхэшэн хэлсэһэнэйнгээ һүүлээр БМАССР-эй 1950 оной бюджедые баталба.

Советскэ арад хадаа түрэл большевистскэ партиин ба правительствынгаа хүтэлбэри доро, агууехэ вождь нүхэр Сталинай хүтэлбэри доро ябажа, коммунизмын үзэсхэлэн гоё байшан бодхоожо байна.

Большевистскэ партиин ленинско-сталинска национальна политикые бэелүүлһэнэй ашаар манай Бурят-Монголой республика һалбаран бадаржа байна.

Республикын бюджет жэлһээ жэлдэ ургана. 1949 онойхитой сасуулбал мүнөө жэл Гүрэнэй бюджет 6,8 процентээр гэхэ гү, али 15 миллион 503 мянган түхэригөөр ехэ болобо. Энэ хадаа манай республикын арадай ажахын ба культурын саашадаа ургаха байһаниие эли тодоор гэршэлнэ.

Республикын 1950 оной бюджедһээ 29 миллион 660 мянган түхэригынь арадай ажахые финансировалгада зорюулагдана. Тэрээнһээ хүдөө ажахыда 10 миллион 667 мянган түхэриг, коммунальна гэр байрын барилгада 7 миллион 794 мянган түхэриг һомологдонхой.

Мүнөө жэл 17 шэнэ һургуулинууд баригдаха, һурагшад арба гаран мянгаар олошорхо, хүдөө ажахын дүрбэн һургуулинууд эмхидхэгдэхэ, культурын шэнэ байшангууд, нүүдэл библиотекэнүүд, клубууд, элүүрые сахилгын ба спортивна эмхи зургаанууд шэнээр байгуулагдаха юм. Эдэ бүхые байгуулхын тулада бюджедэй бүхы мүнгэнэй 76 процентнь гаргашалагдаха байна.

Социализмын ороной бюджет болбол ажалшадай зол жаргалай, советскэ гүрэнэй хүсэ шадалай бадаралтын бюджет, эб найрамдалай ба демократиин бюджет мүн. Манай бюджедэй мүнгөөр фабрика ба заводууд, МТС-үүд ба совхозууд, һургуулинууд ба клубууд, больницанууд ба амбулаторинууд, уншалгын байшангууд ба нарайлалгын гэрнүүд бодхоогдоно. Манай бюджедэй мүнгэнһөө олон үхибүүдтэй эхэнүүд ба инвалидууд тэдхэмжэ абана, манай бюджедэй мүнгөөр ажалшан зон курорт болон санаторидо ошожо амарна. Илаһан социализмын ороной бюджет иимэ һайхан зорилготой.

Харин капиталистическэ хархис оронуудай бюджедэй мүнгэнэй эхэнхи хубинь империалистнуудай ашаг туһада зорюулагдана. Америкын Холбоото Штадуудай бюджедэй 76 шахуу процентнь сэрэгэй гаргашануудта зорюулагданхай. Тэндэхи бюджедүүдэй мүнгэнүүд атомна ба «водородно» бомбонуудые бүтээлгэдэ, тэдээнэй үүдхэжэ байгаа дайнда һохор балайгаар оролсохо ёһотой олон миллион солдадуудые һургалга ба тэжээлгэдэ зорюулагданхай. Капитализмын ороной бюджет хадаа ажалшадай материальна байдалай муудалгын, үбэшэн зоболонгой, үлэсхэлэн ядаралай бюджет мүн. Эгээл тиимэ туладань бүхы дэлхэйн үнэн сэхэ хүнүүд дай үүдхэгшэдтэ зэбүүрхэнэ, эб найрамдалые хамгаалгын Бүхэдэлхэйн конгрессэй Саг үргэлжын комитедэй уряа доро нэгэн һаналтайгаар гараа табина.

Манай бюджедэй гаргашын мүнгэн хадаа гол түлэб промышленна предприятинуудай, худалдаа наймаанай организацинуудай эрьесын налогһоо, олзын налогһоо ородог гээшэ. Тиигээд мүн гүрэнэй ба нютагай налогуудһаа, урьһаламжаһаа бюджедэй хубинь ородог байна.

Нёдондо жэл зарим Министерствонүүдэй ба Управленинүүдэй мэдэл доро байгаа предприятинууд үйлэдбэриингөө түсэб дүүргээгүй, муу шанартай продукци гаргаһан дээрэһээ, элдэб үрилтэ ба ашаггүй гаргашануудые хэһэн дээрэһээ нилээд ехэ мүнгые бюджедтэ дутуугаар үгэһэн байха юм. Жэшээлхэдэ, эдеэ хоолой промышленностиин Министерствын предприятинууд 452.300 түхэриг бюджедтэ дутуугаар оруулаа һэн. Гадна, БМАССР-эй Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи барилгын материалнуудай промышленностиин Управлени, кинофикациин Управлени бюджедэй урда уялгануудаа дүүргээгүй. Мүн БМАССР-эй худалдаа наймаанай Министерство ба Бурмонкоопсоюз 1949 ондо үрилтэ ба хулгайтай шанга тэмсэл ябуулаагүй байжа, гүрэндэ ехэшэг материальна гарза үзүүлээ. Курумканай, Хойто-Байгалай, Зэдын ба Закаменай аймагуудай финансова организацинуудай болон ажалшадай депутадуудай гүйсэдкомуудай хангалтагүйгөөр хүдэлмэрилһэнэй эсэстэ түсэбөөр хараалагдаһан социально-культурна хэмжээ-ябуулгануудые саг соонь финансировалга таһалдуулагдаһан юм.

Дурсагдагша Министерствонүүдэй, Управленинүүдэй, аймагуудай хүтэлбэрилэгшэд болбол сесси дээрэ тэдээнэй адресаар гараһан шүүмжэлэлһээ зохистой тобшолол хэхэ, өөһэдынгөө предприятинууд ба эмхи зургаануудай хүдэлмэриие һайжаруулха, түсэбөө заабол дүүргэхэ, бюджедтэ орохо мүнгые саг соонь оруулха уялгатай.

Партийна, профсоюзна, комсомольско организацинууд, советскэ ба финансова органууд болбол ажалшадые хүмүүжүүлхэ, тэдээнэй ажалай бүтээсые үргэхэ, финансова журамые бэхижүүлхэ талаар хүдэлмэреэ улам шангадхаха ёһотой. Энээнһээ түсэбэй дүүргэлтэ, бюджедэй гүйсэдхэл нилээд ехээр дулдыдаха байна.

Улам бүри урган хүгжэжэ байгаа ажахын ба культурна байгуулалтые, ажалшадай материальна эрилтэнүүдые мүнгэн зөөреэр дутамаггүйгөөр хангажа, Эхэ ороноо улам саашань һалбаруулая!

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

Бурят-Монголой АССР-эй Байкало-Кударын районой Буденнын нэрэмжэтэ колхозой түрүүшүүлые медальнуудаар шагнаха тухай

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй 1948 оной апрелиин 24-нэй Указтай зохилдуулан, хүдөө ажахын бүхы түрэлэй продуктнуудаар уялгата тушаалгаяа, 1949 ондо МТС-эй хүдэлмэриин түлөө натуротүлбэрээ колхозойнгоо дүүргэһэн, 1950 оной хабарай тарилгада хүсэд хүрэхэ хэмжээтэйгээр бүхы культурануудай үрһөөр хангагдаһан байхада, **шэниисын үндэр ургаса абаһанай түлөө шагнаха:**

«АЖАЛАЙ ШЭН ГАБЬЯАГАЙ ТҮЛӨӨ» МЕДАЛЯАР

Конева Наталия Ефимовнае — колхозницые.

«АЖАЛДАА ШАЛГАРҺАНАЙ ТҮЛӨӨ» МЕДАЛЯАР

1. **Жилина** Анна Максимовнае — колхозницые.
2. **Жилина** Лукерья Афанасьевнае—колхозницые.
3. **Конева** Афанасья Алексеевнае—колхозницые.
4. **Лагирева** Матрена Дмитриевнае—колхозницые.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ
Н. ШВЕРНИК.
СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь
А. ГОРКИН.

Москва, Кремль.
1950 оной июлиин 1.

И. В. Сталинай зохёолнуудай 7-дохи том татар хэлэн дээрэ хэблэгдэбэ

КАЗАНЬ. (ТАСС). Гүрэнэй хэблэл И. В. Сталинай зохёолнуудай 7-дохи томые татар хэлэн дээрэ хэблэн гаргаба.

МОСКВА, КРЕМЛЬ.

Нүхэр Иосиф Виссарионович СТАЛИНДА

Хүндэтэ Иосиф Виссарионович!

Бидэнэр, Бурят-Монголой Автономно Советскэ Социалистическэ республикын Верховно Соведэй зургаадахи сессидэ хабаадагшад, советскэ арадай гениальна вождь ба багша Танда халуун баяр хүргэжэ, бүхы дэлхэйн ажалшадай зол жаргалай түлөө үни удаан жэлнүүдтэ ажаһуухыетнай хүсэнэбди.

Манай сессиин хүдэлмэри болбол СССР-эй Верховно Соведэй нэгэдэхи сессиин шиидхэбэринүүдтэй дашарамдуулан дэлгэрһэн бүгэдэарадай патриотическа дэбжэлтын оршон байдалда үнгэрөө.

Бурят-Монголой ажалшад, бүхы советскэ арад шэнги, СССР-эй Верховно Соведэй тогтоолнууд ба Хуулинууд дотор манай Эхэ ороной саашадаа хүгжэн мандаха ябадалда, бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдалые бэхижүүлгэдэ шэглүүлэгдэһэн Советскэ Правительствын ленинско-сталинска сэсэмэргэн политикые харана.

Бурят-Монголой Автономно Советскэ Социалистическэ республикын Верховно Соведэй сесси болбол республикын 1950 оной Гүрэнэй бюджедые ба 1949 ондо Гүрэнэй бюджедэй гүйсэдхэлгэ тухай тоосоое баталаа.

Бурят-Монголой АССР-эй 1950 оной гүрэнэй бюджет хадаа, *СССР-эй гүрэнэй бюджет шэнги,* дайнай хойто тээхи сталинска табанжэлэй шиидхэхы жэлэй программые амжалтатайгаар дүүргэхэ ба үлүүлэн дүүргэхэ ябадалда зорюулагданхай, тэрэ хадаа республикын экономикын ба культурын, ажалшадай ажана тэниглэн байдалай саашадаа хэлбэришэгүйгөөр дэбжэхэ байһаниие харуулна.

Советскэ Правительствын ажал-ябуулгые һайшааха тухай СССР-эй Верховно Соведэй нэгэн һаналаар баталһан тогтоол хадаа большевистскэ партида, Советскэ правительствода ба нүхэр Сталинда бүхы олон миллион советскэ арадай хизааргүй дуратай ба үнэн сэхэ байһаниие харуулаа.

Агууехэ советскэ ороной бүхы арадуудай ахадүүгэй нэгэдэмэл бүлэ соо ажабайгаа Бурят-Монголой ажалшад болбол коммунистическэ партиие, Советскэ правительствые тойрон, нүхэр Сталиниие тойрон өөһэдынгөө зэргэнүүдые туйлай ехэ зоригжолтойгоор бүри нигтаар жагсаана, СССР-эй Верховно Соведэй сессиин шиидхэбэринүүдые бэелүүлхэ хэрэгтэ, социалистическэ гүрэнэй экономическа хүсэ шадалые бүри ехээр дэбжүүлхэ хэрэгтэ, манай орон дотор коммунизмын илаха хэрэгтэ өөһэдынгөө бүхы хүсые элсүүлнэ.

Бурят-Монголой ажалшад болбол атомна зэбсэг хорихо тухай эб найрамдалай тала баригшадай Бүхэдэлхэйн конгрессэй Саг үргэлжын комитедэй Уряатай дашарамдуулан хэһэн СССР-эй Верховно Соведэй Мэдүүлгые бүхы советскэ арадта хамта туйлай ехэ ханалтайгаар угтаа. Манай республикын заводуудай, шахтануудай, шэнэ барилгануудай, колхозно ба совхозно полинуудай ажалшад, арадай интеллигенци хадаа эб найрамдалай тала баригшадай Бүхэдэлхэйн конгрессэй Саг үргэлжын комитедэй Уряа доро эб найрамдал хамгаалха Советскэ комитедэй уряалаар нэгэн һаналтайгаар гараа табиха зуураа, эб найрамдалай хэрэгтэ үнэн сэхэ байһанаа, бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдал аршалан хамгаалхаар бэлэн байһанаа харуулжа, арадай ажахын түсэбүүдые болзорһоонь урид дүүргэхэ ба үлүүлэн дүүргэхын түлөө, эб найрамдалай, демократиин ба социализмын бүхэдэлхэйн фронтын авангард — Советскэ Союзай хүсэ шадалые саашадань бэхижүүлхын түлөө социалистическэ мүрысөө бүри үргэнөөр дэлгэрүүлхэ байна.

Хүндэтэ нүхэр Сталин!

Социалистическэ Эсэгэ оронойнгоо аша туһын түлөө шэнэ шэнэ амжалтануудые ба аша үрэ ехэтэй ажал-ябуулгые Советскэ Союзай Правительствода ба Правительствын толгойлогшо, советскэ арадай ба бүхы прогрессивнэ хүн түрэлтэнэй сэсэмэргэн вождь ба багша, эб найрамдалай агууехэ туг баригша Танда, нүхэр Сталин, хүсэнэбди.

Бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдалай бата найдамтай тулгуури — хүсэн түгэс Советскэ Союз мандаха болтогой!

Агууехэ вождь ба багша нүхэр Сталин мандаха болтогой!

Бурят-Монголой Автономно Советскэ Социалистическэ Республикын 1950 оной Гүрэнэй бюджет тухай

Х У У Л И

Бурят-Монголой Автономно Советскэ Социалистическэ Республикын Верховно Соведэй **тогтоохонь**:

1. БМАССР-эй Министрнүүдэй Соведээр табигдаһан Бурят-Монголой Автономно Советскэ Социалистическэ Республикын 1950 оной гүрэнэй бюджедые орошо доходууд ба гаргашануудай талаар 245.150,0 мянган түхэриг болохоор, тэрээнһээ гадна, аймагай бюджедүүдтэ урда жэлэйхиһээ 1951 оной январиин 1-дэ үлэхэ бюджетнэ мүнгэ ба целевой резервнүүдые 7.917,0 мянган түхэриг болохоор баталха.

2. Тус Хуулиин 1-дэхи статьягай ёһоор, Бурят-Монголой Автономно Советскэ Социалистическэ Республикын 1950 оной республиканска бюджедые орошо доходууд ба гаргашануудай талаар 76.343,6 мянган түхэриг болохоор, тэрээнһээ гадна, урда жэлэйхиһээ 1951 оной январиин 1-дэ үлэхэ бюджетнэ мүнгые 1.235,0 мянган түхэриг болохоор баталха.

3. Бурят-Монголой Автономно Советскэ Социалистическэ Республикын аймагууд ба городуудай бюджедүүдые 1950 ондо доорo дурсагдагша хэмжээтэйгээр батал-ха гэбэл:

АЙМАГУУД БА ГОРОДУУД	Доходууд ба гаргашануудаар (мянган түхэригөөр)	Тэрээнһээ гадна 1951 оной январиин 1-дэ урда жэлэйхиһээ үлэхэ бюджетнэ мүнгэн	
		Бүхыдөө	Тэрэ тоодо целевой резервнүүд
Баргажанай	5992,9	264	172
Баунтын	4021,7	153	68
Байкало-Кударын	3743,4	186	110
Бичурын	5953,0	307	216
Зэдын	3684,4	168	93
Яруунын	4676,7	228	133
Заиграйн	7491,6	355	241
Закаменай	3743,2	183	107
Иволгын	3980,3	198	118
Кабанскын	4837,1	235	137
Хэжэнгын	3551,1	178	106
Кударын	4780,4	215	118
Курумканай	4007,2	136	95
Кяхтын	7377,7	301	150
Мухаршэбэрэй	6581,0	322	213
Ахын	1843,8	70	33
Прибайкальска	5017,4	224	122
Хойто-Байгалай	5115.8	215	108
Сэлэнгын	7509.3	315	200
Тарбагатайн	4062.4	200	118
Ториин	3609,0	161	88
Түнхэнэй	5927.0	287	167
Хориин	4804,5	225	126
Улан-Удэ город	49174,0	1405	—
Городок город	5127,2	106	—
Бабушкин город	2194,3	45	—

4. Хүдөө ажахын налогһоо, арад зоной олзын налогһоо, арад зоной захиһан гүрэнэй урьһаламжаһаа, СССР-эй гэрлээгүй, ганса бэе ба үсөөн бүлэтэй гражданинуудһаа абтаха налогһоо ба эрьесын налогһоо БМАССР-эй аймагууд болон городуудай бюджедүүдтэ ниитэсоюзна гүрэнэй налогууд ба доходуудһаа 1950 ондо оруулагдаха мүнгэнэй хэмжээе иимээр тогтоохо гэбэл:

АЙМАГУУД БА ГОРОДУУД	Мүнгэ оруулха процентнүүд				
	Хүдөө ажахын налогһоо	Хүн зоной олзын налогһоо	Хүн зоной дунда тараагдаһан гүрэнэй урьһаламжануудһаа	СССР-эй гэрлээгүй, ганса бэе ба үсөөн бүлэтэй гражданинуудһаа абтаха налогһоо	Эрьесын налогһоо
Баргажанай	100	100	100	100	34
Баунтын	20	80	60	55	3
Байкало-Кударын	50	80	70	80	34
Бичурын	50	100	60	60	29
Зэдын	50	100	80	65	34
Яруунын	100	100	100	100	49
Заиграйн	10	30	30	30	3
Закаменай	60	100	80	100	44
Иволгын	50	100	80	100	23
Кабанскын	30	100	100	80	3
Хэжэнгын	100	100	100	100	99
Кударын	60	100	100	100	82
Курумканай	100	100	100	100	90
Кяхтын	30	60	20	25	2
Мухаршэбэрэй	45	100	80	100	35
Ахын	50	80	60	50	34
Прибайкальска	50	80	60	65	30
Хойто-Байгалай	50	100	100	100	60
Сэлэнгын	20	60	40	55	4
Тарбагатайн	50	100	80	100	44
Ториин	40	80	45	50	24
Түнхэнэй	60	100	100	100	50
Хориин	30	60	50	50	12
Улан-Удэ город	—	40	25	50	1,5
Городок город	—	50	40	30	1
Бабушкин город	50	100	90	60	8

5. БМАССР-эй аймагууд ба городуудай бюджедүүдтэ оруулагдаха мүнгэнэй хэмжээе иимээр тогтоохо:

Товарнабэшэ операцинуудһаа абтаха налогһоо — 100 процент.

Үмсын ажахынуудай морид тушаа гүрэнэй налогһоо 75 процент.

Колхозуудһаа абтаха олзын налогһоо—35 процент.

Машинно-тракторна станцинуудай доходуудһаа —50 процент.

Ой модоной доходһоо—50 процент.

6. Бурят-Монголой Автономно Советскэ Социалистическэ Республикын 1949 оной гүрэнэй бюджедэй дүүргэлтэ тухай тоосоое доходуудынь гаргашадаа орходоо 7.917,0 мянган түхэриг үлүүгээр, тиин орошо доходуудай талаар 237.564,0 мянган түхэригөөр ба гаргашын талаар 229.647.0 мянган түхэригөөр баталха.

* * *

Бурят-Монголой Автономно Советскэ Социалистическэ Республикын Верховно Совет болбол БМАССР-эй эдеэ хоолой промышленностиин Министерство (нүхэр Красильников), БМАССР-эй Министрнүүдэй соведэй дэргэдэхи барилгын материалнуудай промышленностиин Управлени (нүхэр Тармаев) ба БМАССР-эй Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи кинофикациин Управлени (нүхэр Можаров) хадаа арадай ажахын түсэбэй показательнуудые тэдэнэй мэдээнэй организацинууд болон предприятинуудай дүүргэхэ талаар шухала хэмжээнүүдые абаагүй ба бюджедэй үмэнэ өөһэдынгөө уялгануудые дүүргээгүй гэжэ тэмдэглэнэ.

БМАССР-эй худалдаа наймаанай Министерство (нүхэр Танхаев) ба Бурмонкоопсоюз (нүхэр Доржин) хадаа өөһэдынгөө системэнүүдтэ үрилтэ, хулгайлалта болон түсэблэгдөөгүй гээгдэлнүүдтэй 1949 ондо горьтой тэмсэл ябуулаагүй, тиимэһээ гүрэндэ материальна ехэхэн хохирол шэнээр ушаруулагдаһан байна. Энээн тушаа Бурят-Монголой АССР-эй 1949 оной гүрэнэй бюджет тухай БМАССР-эй Верховно Соведэй абаһан хуули дотор заагдаһан байгаа.

БМАССР-эй финанснуудай Министерствын ба тэрэнэй нютагай органуудай хүдэлмэридэ ехэ дутагдалнууд бии байна. Хүн зонһоо ба колхозуудһаа абтаха налоговой ба страховой түлбэринүүдэй талаар үри шэрэ усадхагдаагүй. Предприятинууд, организацинууд ба эмхи зургаануудай финансова-ажахын ажал-ябуулгын байдалда, тэрэшэлэн финансово-бюджетнэ жаяг заршамые сахиха ябадалда хиналта шалгалта хангалтагүйгөөр бэелүүлэгдэнэ.

Финансова органууд болон ажалшадай депутадуудай Курумканай, Зэдын, Хойто-Байгалай, Тарбагатайн ба Закаменай аймагуудай Соведүүд бюджедэй дүүргэлтые хангалтагүйгөөр эмхидхэһэн дээрэһээ багшанарта, медицинскэ хүдэлмэрилэгшэдтэ ба хүдөө ажахын мэргэжэлтэдтэ салин хүлһэ түлэхэ талаар үри доёнхо сугларһан ба арадай ажахын түсэб болон бюджет тушаа абтаһан социально-культурна хэмжээ-ябуулганууд саг соогоо финансировалагдаагүй байна.

Хүдөө ажахын налог түлэхэ ажахынууд ба объектнүүдэй тоо бүридхэлынь хэдэ хэдэн аймагуудта болзор соогоо ба бүринөөр хангагдаагүй. Мүн хууляар хараалагдаһан льготонууд зүбөөр олгогдоогүй байна.

Бурят-Монголой Автономно Советскэ Социалистическэ Республикын Верховно Совет болбол хүдэлмэридэхи дутагдалнуудаа арилгаха, арадай ажахын түсэбэй показательнууд болон 1950 оной бюджет тушаа абтаһан хэмжээ-ябуулгануудай дүүргэлтые хангаха, тиихэдээ гүрэнэй мүнгые гаргашалха хэрэгтэ алмалтын нарин журам тогтоохыень Министерствонүүдэй, БМАССР-эй Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи управленинүүдэй, ажалшадай депутадуудай нютагай Соведүүдэй ба ажахын органуудай бүхы хүтэлбэрилэгшэдые уялгална.

БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ
Д. ЦЫРЕМПИЛОН.
БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь
В. ОСТРОВСКАЯ.

Улан-Удэ город, Соведүүдэй Байшан.
1950 оной июлиин 2.

НҮХЭР К. Д. ВИНТОВКИНИИЕ БУРЯТ-МОНГОЛОЙ АССР-эй МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕДЭЙ ТҮРҮҮЛЭГШЫН УЯЛГАҺАА СҮЛӨӨЛХЭ ТУХАЙ

Бурят-Монголой АССР-эй Верховно Соведэй **тогтоохонь:**

Нүхэр **Винтовкин** Капитон Дмитриевичые һургуулида ошолготойнь дашарамдуулан, Бурят-Монголой АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын уялгаһаа сүлөөлхэ.

Бурят-Монголой АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Д. ЦЫРЕМПИЛОН.
Бурят-Монголой АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь В. ОСТРОВСКАЯ.

Улан-Удэ город, Соведүүдэй Байшан. 1950 оной июлиин 2.

НҮХЭР С. М. ИВАНОВЫЕ БУРЯТ-МОНГОЛОЙ АССР-эй МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕДЭЙ ТҮРҮҮЛЭГШЭЭР БАТАЛХА ТУХАЙ

Бурят-Монголой АССР-эй Верховно Соведэй **тогтоохонь:**

Нүхэр **Иванов** Соломон Матвеевичые Бурят-Монголой АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшээр баталха.

Бурят-Монголой АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Д. ЦЫРЕМПИЛОН.
Бурят-Монголой АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь В. ОСТРОВСКАЯ.

Улан-Удэ город, Соведүүдэй Байшан 1950 оной июлиин 2.

БУРЯТ-МОНГОЛОЙ АССР-эй ГҮРЭНЭЙ ТҮСЭБЛЭЛГЫН КОМИССИИН ТҮРҮҮЛЭГШЭ НҮХЭР Н. И. БОРИСОВЫЕ БУРЯТ-МОНГОЛОЙ АССР-эй МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕДЭЙ ТҮРҮҮЛЭГШЫН ОРЛОГШООР ТОМИЛХО ТУХАЙ БУРЯТ-МОНГОЛОЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ УКАЗЫЕ БАТАЛХА ТУХАЙ

Бурят-Монголой АССР-эй Верховно Соведэй тогтоохонь:

Бурят-Монголой АССР-эй Гүрэнэй түсэблэлгын комиссиин Түрүүлэгшэ нүхэр **Борисов** Николай Ивановичые Бурят-Монголой АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын Орлогшоор баталха.

Бурят-Монголой АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Д. ЦЫРЕМПИЛОН.

Бурят-Монголой АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь В. ОСТРОВСКАЯ.

Улан-Удэ город, Соведүүдэй Байшан. 1950 оной июлиин 2.

НҮХЭР И. А. АНТОНЮГЫЕ БУРЯТ-МОНГОЛОЙ АССР-эй МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕДЭЙ ТҮРҮҮЛЭГШЫН НЭГЭДЭХИ ОРЛОГШЫН УЯЛГАҺАА СҮЛӨӨЛХЭ ТУХАЙ БУРЯТ-МОНГОЛОЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ УКАЗЫЕ БАТАЛХА ТУХАЙ

Бурят-Монголой АССР-эй Верховно Соведэй тогтоохонь:

Нүхэр **Антонюк** Иосиф Антоновичые Бурят-Монголой АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын нэгэдэхи Орлогшын уялгаһаа сүлөөлхэ.

Бурят-Монголой АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Д. ЦЫРЕМПИЛОН.

Бурят-Монголой АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь В. ОСТРОВСКАЯ.

Улан-Удэ город, Соведүүдэй Байшан. 1950 оной июлиин 2.

НҮХЭР И. П. КУЛТЫШЕВЫЕ БУРЯТ-МОНГОЛОЙ АССР-эй МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕДЭЙ ТҮРҮҮЛЭГШЫН НЭГЭДЭХИ ОРЛОГШООР ТОМИЛХО ТУХАЙ БУРЯТ-МОНГОЛОЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ УКАЗЫЕ БАТАЛХА ТУХАЙ

Бурят-Монголой АССР-эй Верховно Соведэй тогтоохонь:

Нүхэр **Култышев** Иван Павловичые Бурят-Монголой АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын нэгэдэхи Орлогшоор баталха

Бурят-Монголой АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Д. ЦЫРЕМПИЛОН

Бурят-Монголой АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь В. ОСТРОВСКАЯ.

Улан-Удэ город, Соведүүдэй Байшан. 1950 оной июлиин 2.

НҮХЭР И. П. КУЛТЫШЕВЫЕ БУРЯТ-МОНГОЛОЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ ГЭШҮҮНЭЙ УЯЛГАҺАА СҮЛӨӨЛХЭ ТУХАЙ

Бурят-Монголой АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй тогтоохонь:

Нүхэр **Култышев** Иван Павловичые Бурят-Монголой АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын Орлогшоор баталһантай дашарамдуулан, тэрэниие Бурят-Монголой АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй гэшүүнэй уялгаһаа сүлөөлхэ.

Бурят-Монголой АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Д. ЦЫРЕМПИЛОН.

Бурят-Монголой АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь В. ОСТРОВСКАЯ.

Улан-Удэ город, Соведүүдэй Байшан. 1950 оной июлиин 2.

НҮХЭР К. М. МАДАЕВЫЕ БУРЯТ-МОНГОЛОЙ АССР-эй ФИНАНСНУУДАЙ МИНИСТРЭЭР ТОМИЛХО ТУХАЙ БУРЯТ-МОНГОЛОЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ УКАЗЫЕ БАТАЛХА ТУХАЙ

Бурят-Монголой АССР-эй Верховно Соведэй тогтоохонь:

Нүхэр **Мадаев** Кирилл Михайловичые Бурят-Монголой АССР-эй финанснуудай Министрээр томилхо тухай Бурят-Монголой АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй 1949 оной майн 20-ной Указые баталха.

Бурят-Монголой АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Д. ЦЫРЕМПИЛОН.

Бурят-Монголой АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь В. ОСТРОВСКАЯ.

Улан-Удэ город, Соведүүдэй Байшан. 1950 оной июлиин 2.

НҮХЭР М. Л. БИБИЧКОВЫЕ БУРЯТ-МОНГОЛОЙ АССР-эй КОММУНАЛЬНА АЖАХЫН МИНИСТРЫН АЖАЛҺАА ГАРГАХА ТУХАЙ БУРЯТ-МОНГОЛОЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ УКАЗЫЕ БАТАЛХА ТУХАЙ.

Бурят-Монголой АССР-эй Верховно Соведэй тогтоохонь:

Нүхэр **Бибичков** Михайл Львовичые Министерствын ажалые ударидаха ябадал хангаагүй дээрэһээнь Бурят-Монголой АССР-эй коммунальна ажахын Министрын ажалһаа гаргаха тухай Бурят-Монголой АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй 1950 оной мартын 25-ай Указые баталха.

Бурят-Монголой АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Д. ЦЫРЕМПИЛОН.

Бурят-Монголой АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь В. ОСТРОВСКАЯ.

Улан-Удэ город, Соведүүдэй Байшан. 1950 оной июлиин 2.

НҮХЭР И. Г. ШИШУЕВЫЕ БУРЯТ-МОНГОЛОЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СҮҮДЭЙ ТҮРҮҮЛЭГШЫН ОРЛОГШООР ҺУНГАХА ТУХАЙ

Бурят-Монголой АССР-эй Верховно Соведэй тогтоохонь:

Нүхэр **Шишуев** Иван Георгиевичые Бурят-Монголой АССР-эй Верховно Сүүдэй Түрүүлэгшын Орлогшоор һунгаха.

Бурят-Монголой АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Д. ЦЫРЕМПИЛОН.

Бурят-Монголой АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь В. ОСТРОВСКАЯ.

Улан-Удэ город, Соведүүдэй Байшан. 1950 оной июлиин 2.

НҮХЭР Я. Т. КАНАЕВЫЕ БУРЯТ-МОНГОЛОЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СҮҮДЭЙ ГЭШҮҮНЭЭР ҺУНГАХА ТУХАЙ

Бурят-Монголой АССР-эй Верховно Соведэй тогтоохонь:

Нүхэр **Канаев** Яков Трофимовичые Бурят-Монголой АССР-эй Верховно Сүүдэй гэшүүнээр һунгаха.

Бурят-Монголой АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Д. ЦЫРЕМПИЛОН.

Бурят-Монголой АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь В. ОСТРОВСКАЯ.

Улан-Удэ город, Соведүүдэй Байшан. 1950 оной июлиин 2.

СОВЕТСКЭ АРАД ЭБ НАЙРАМДАЛАЙ ТҮЛӨӨ ГОЛОСОВАЛНА

★ ★

МОСКВАГАЙ ГОЛОС

Столицын ажалшад Стокгольмско уряа доро туйлай ехэ дэбжэлтэтэйгээр гар табижа байна

Столицын ажалшад эб найрамдалай тала баригшадай Бүхэдэлхэйн конгрессэй Саг үргэлжын комитедэй Стокгольмско Уряа доро гараа табихые уряалһан эб найрамдал хамгаалха Советскэ комитедэй уряае бүхы советскэ хүнүүдтэл адли туйлай ехэ патриотическа дэбжэлтэтэйгээр угтаа. Стокгольмско Уряа доро гар табилга Москвагай предприятинууд дээгүүр ба эмхи зургаануудта, дээдэ һургуулинуудта, гэрэй эзэн эхэнэрнүүдэй ба пенсионернүүдэй дунда тон ехэ эдэбхитэйгээр үнгэргэгдэжэ байна.

Суглаанууд дээгүүр үгэ хэлэһэн хүдэлмэришэд, инженернүүд ба албахаагшад болбол бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдал бэхижүүлхэ ябадалда зорюулагдаһан сталинска сэсэмэргэн гадаадын политикые, СССР-эй Верховно Соведэй мэдүүлгые халуунаар һайшаана. Москвагайхид хадаа эб найрамдалай хэрэгые сусаршагүйгөөр хамгаалха эрмэлзэл харуулна. Столицын ажалшад уряа доро гар табиха зуураа, үйлэдбэриингөө түсэбүүдые болзорһоонь урид дүүргэхэ, даалгабаринуудаа үлүүлэн дүүргэхэ ябадалда зорюулагдаһан шэнэ шэнэ уялгануудые абана.

«Борец» гэжэ машина бүтээлгын заводой хүдэлмэришэд, мэргэжэлтэд болон албахаагшадай суглаан дээрэ токарь-скоростник И. Моисеев иигэжэ хэлээ:

— Манай шэн зоригто ажал хадаа эб найрамдалай хэрэгтэ эрхим хубита болон орохо байна. Манай бригада атомна зэбсэгые хорихо тухай Уряа доро нэгэн һаналаар гараа табиха зуураа, июль һара соо хоёр һара хахадай даалгабари дүүргэхэ уялга абана.

Токарь-стахановец В. Коровкин иигэжэ мэдүүлээ:

— Би байлдаанай дайшалхы замаар Сталинградһаа Берлин хүрэтэр ошооб. Тиихэдээ фашистнарай үүсхэһэн дайнай хэды шэнээн ехэ һандарал һүйдхэл арад зондо асарһыень өөрынгөө нюдөөр хараав. Англо-американска империалистнарта дэлхэйн шэнэ дай үүдхүүлхэгүйбди! Өөһэдынгөө стахановска ажалаар бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдалай түлөө бидэнэр голосовалнабди.

Машина бүтээгшэдэй суглаан болбол 1950 онойнгоо программые Сталинска Конституциин үдэр хүрэтэр дүүргэхэ гэһэн шиидхэбэри баталан абаа.

Московско университедэй үндэр байшангые барижа байгшад эб найрамдалай илахын түлөө хүсэ шадалаа гамнахагүйбди гэжэ парти, правительство болон агууехэ Сталиниие найдуулаа. Гагнууриин участогай начальник Федоров, монтажник Степанов ба счетовод Алексеева гэгшэд Уряа доро түрүүлэн гарнуудаа табяа. Уданшьегүй тус Уряа доро гар табилгада олон мянган хүнүүд хабаадаа.

«Калибр» завод дээрэ түрүүшын халаанай дүүрэхэдэ хүдэлмэри дээрэ байһан хүнүүд барандаа Уряа доро гарнуудаа табиһан байба. Тэдэнтэй хамта хүдэлмэришэдэй гэр бүлынхид Уряа доро гарнуудаа табиһан байна.

Калининай нэрэмжэтэ «Фрезер» заводой хүдэлмэрилэгшэд Уряа доро бултадаа гарнуудаа табяа.

Эб найрамдалые хамгаална

Эб найрамдалай тала баригшадай Бүхэдэлхэйн конгрессэй Саг үргэлжын комитедэй Уряа тухай СССР-эй Верховно Соведэй мэдүүлгэдэ зорюулагдан Москвагай 1-дэхи подшипникова заводто нэгэдэхи ба хоёрдохи халаануудай хүдэлмэришэд, инженернүүд ба албахаагшадай суглаан болобо. ВКП(б)-гэй ЦК-тэй заводтохи парторг нүхэр Ретивой СССР-эй Верховно Соведэй Мэдүүлгэ тухай үгэ хэлээ:

—Эб найрамдалай тала баригшадай оломиллионно фронт хадаа шэнэ дай үүдхэгшэдэй амыень татажа шадаха, тэдэнэй хүн түрэлтэндэ эсэргүү түсэбүүдые үгы хэжэ шадаха туйлай ехэ хүсэн мүн.

Советскэ арадай бүхы хүсэл зоригые бэелүүлэн, манай түрэл правительство эб найрамдалай политикые шууд сэхээр ябуулна. Бидэнэр советскэ хүнүүд СССР-эй Верховно Соведэй Мэдүүлгые нэгэн һаналаар һайшааха ба халуунаар амаршалха зуураа, гансахан советскэ арадай бэшэ, харин дэлхэйн бүхы юрын хүнүүдэй интересүүдые хамгаалнабди. Олон олон миллион ажалшад эб найрамдалай туг баригша—нүхэр Сталинаар хүтэлбэрилэгдэжэ байгаа Советскэ Союз тээшэ өөһэдынгөө дура зоригые хандуулна. Агууехэ Сталинай нэрэ эб найрамдалай, демократиин ба арадуудай эрхэ сүлөөгэй туг мүн. (Нэрьемэ альгаташалганууд).

Заводой залуу стахановка Мария Князева иигэжэ хэлээ:

—Бидэнэр ерээдүй тээшэ найдамтайгаар харанабди, коммунизмын илалтада найданабди. Бидэнэр дай хэхэ хүсэлэнгүйбди, эб найрамдалай түлөө тэмсэнэбди. Өөһэдынгөө амгалан ажалаар жаргаланта байдал байгуулаабди.

Инструментальна цехын строгальщик нүхэр Волков үгэ хэлэжэ, американска агрессорнүүдэй Кореядэ ябуулжа байһан хара хэрэг тухай тогтон хэлээ.

Суглаан СССР-эй Верховно Соведэй Мэдүүлгые нэгэн һаналаар һайшаажа, нүхэр И. В. Сталинда ябуулха амаршалга баталан абаа.

(ТАСС).

Бидэ эб найрамдал хүсэнэбди

Улан-Удын мяханай комбинадай хүдэлмэришэд ба албахаагшадай митинг боложо, эб найрамдалай тала баригшадай Бүхэдэлхэйн конгрессэй Саг үргэлжын комитедэй Уряада гар табилга үнгэргэгдэбэ.

Консервын заводой ахалагша механик нүхэр Поляк иигэжэ мэдүүлээ:

— Хоёрдохи империалистическэ дайнай түймэрэй үнэһэн бурмын унтараадүй, эхэ эгэшэнэрэй уйлаһан нёлбоһоной хатаадүй байхада американска империалистнар Кореядэ зэбүүрхэлтэ дайнай ябуулга эхилбэ. Бидэнэр манай правительство, коммунистическэ парти эб найрамдалые хэзээдэшье батаар хамгаалжа шадаха гэжэ мэдэнэбди. Тиимэһээ Саг үргэлжын комитедэй Уряада нэгэн һаналаар гараа табижа, түрэл правительстводаа үнэн сэхэ ба эб найрамдалай хэрэгые хододоо сахин хүндэлдэг байһанаа үшөө дахин харуулая!

Удаань колбасна цехын стахановец нүхэр Семенихин үгэ соогоо иигэжэ мэдүүлээ:

— Бидэ Стокгольмско Уряае һайшаанабди, атомна зэбсэгые хорижо, хүн зониие хюдаха гэһэн үүдхэгшэдэй һэдэлгые болюулха эрид хүсэлэнтэйбди.

Манай хэжэ байһан ажал Эхэ ороноо саашадань бэхижүүлхэ ба баяжуулха хэрэгтэ зорюулагдана. Манай бригада мүнөө «Эрхим шанарай бригада» гэжэ нэрэ абанхай. Гансал эрхим шанартай продукци гаргажа арад зондоо үгэжэ байхадаа бидэ өөһэдынгөө патриотическа уялгые дүүргэнэбди.

Тус митинг дээрэ ВКП(б)-гэй Пригороднэ райкомой секретарь нүхэр Маслов, мүн олон стахановецууд сэдьхэлэй халуун үгэнүүдые хэлээ.

Ажалшадай суглаан дээрэ

Һаяхан Заиграйн аймцентрын ажалшадай Стокгольмско уряада гар табилгада зорюулагдаһан суглаан болобо. Тус суглаан дээрэ аймцентрын 500 гаран ажалшад хабаацаа. Тэдэнэртэ энэ асуудалаар эб найрамдалай комитедтэ туһалха аймагай комиссиин түрүүлэгшэ нүхэр Д. Ринчино элидхэл хэбэ.

Элидхэлэй һүүлдэ аймагай ажалшад энэ уряае хүндэтэйгөөр хүлеэн абаһан тухайгаа мэдүүлэн, бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдалай илаха байһанда найдалгаяа харуулбад. Т. Петрова, К. Юрьева, ба Димова ба бусад өөһэдынгөө һанамжануудые хэлэжэ, эб найрамдалые хамгаалха тухай советскэ правительствын мэдүүлгые нэгэн доро дэмжэһэнээ харуулба.

Суглаан дээрэ аймагай ажалшад атомна зэбсэгые хорихо ба агрессиин энэ зэбсэгые түрүүлэн хэрэглэһэн правительствые сэрэгэй гэмтэн гэжэ соносхохо тухай мэдүүлгые һайшаагаад, Стокгольмско уряада нэгэн һаналаар гар табяа.

Эхэ-Герой Е. Заиграева, РСФСР-эй габьяата багша Г. Андреев, аймпромкомбинадай стахановец Ф. Шитин гэгшэд уряада гараа түрүүлэн табибад.

Иигэжэ советскэ хүнүүдэй эб найрамдалай хэрэгтэ үнэн сэхэ байһые, бүхы дэлхэйдэхи эб найрамдалые хамгаалагшадай туг мандуулагша арадуудай агууехэ вождь нүхэр Сталинда хизааргүй үнэн сэхэ байһанаа дахин харуулбад.

Д. Дагбаев.

УРЯАДА ГАРАА ТАБИХАДАА...

Эршэтэ ажалнай дай үүдхэгшэдтэ сохилт

1941—1945 онуудта Эсэгэ ороноо хамгаалгын агуехэ дайнай аюулые һанаад үзээл! Хэдэн зуун үхибүүд эхэ эсэгэгүй үлөөд, манай нүхэд — мартагдашагүй патриодууд хэсүү муухай зобоолгодо өрөөд, хэдэн олон сэрэгшэд халуун шуһаа адхаа һэм.

Хэн эндэ гэмтэй байгааб? Гитлеровскэ фашистнар! Дэлхэйн арадуудые дарлалта дороо абаха гэжэ зохёоһон тэдэнэй түсэб өөһэдынь хоолойдо боолто боложо үгөө.

Мүнөө гурбадахи империалистическэ дай үүдхэхые һэдэгшэд — Трумэн, Черчилль болон бусад зольбонууд хосорхо сагайнгаа дүтэлхэ бүри хорото аашануудые гаргана. Тэдэнэр атомна, водородно бомбонуудые бэлэдхэн, хэды галзуурбашье, эб найрамдалай тала баригшадай фронтые диилэжэ шадахагүйл. Дэлхэйн үнэн сэхэ хүнүүдэй хүсэн илагдашагүй.

Багша Сталинай хүтэлбэри доро коммунизм тээшэ амжалтатайгаар дабшажа ябаа Советскэ Союзай ажалшад түрүүтэй, бүхы дэлхэйн арадууд дайнда эсэргүү эрид ш тэмсэжэ байна.

Атомна зэбсэг хорихо тухай найрамдалай тала баригшадай хэдэлхэйн конгрессэй Саг үр жын комитедэй Стокгольмско сиин уряада хэдэн миллион табигдаба.

Бишье энэ уряа доро эб найр далай түлөө гараа табяад бай даа тон ехэ баяртайб. Тиихэдэ периалистнуудай ямаршье доб годо Эхэ оронойнгоо шанга со то үгэжэ шадаха байхын тула ажал хүдэлмэридөө ехэнүүд жалтануудые туйлахын тула т сэнэб.

Табанжэлэйнгээ даалгабар түсэбые үни хада уридшалан д гээб. Мүнөө социалистическэ рысөөндэ бүри эдэбхитэйгээр баадалсанаб. Үдэр бүриингөө н мые 200 процентһээ доошо бэш дүүргэхэб. Бидэнэр — эб найра далай тала баригшадай эрш ажал хадаа дай үүдхэгшэдтэ ш нэ сохилто боложо үгэхэл.

И. Гармышев,
шэлэй заводой стахановец.

Габшагай ажалаараа харюусая

1950 оной март соо болоһон эб найрамдалай тала баришадай Бүхэдэлхэйн конгрессэй Саг үргэлжын комитедэй сесси болбол бүхы оронуудай парламентнуудта ба бүхы дэлхэйн ажалшан арадта уряатайгаар хандаһан байна. Эб найрамдал хамгаалга хадаа бүхы дэлхэйн арадуудай хэрэг мүн гэжэ тэрэ уряа соонь заагдаһан байгаа. Мүнөө эб найрамдал хамгаалгын хүдэлөөн хаа хаанагүй үргэнөөр дэлгэрбэ.

Һаяхан боложо үнгэрһэн СССР-эй Верховно Соведэй нэгэдэхи сесси хадаа бүхы советскэ уладуудай хүсэл эрмэлзэлые бэелүүлэн, саг үргэлжын комитедэй уряае халуунаар дэмжэһэнээ мэдүүлһэн, мүн эб найрамдал хамгаалгын Советскэ комитет болбол Стокгольмско Уряа доро гар табилгые орон дотор үнгэргэхэ гэһэн шиидхэбэри баталан абаһан байха юм. Энээниие советскэ арадууд халуунаар угтажа, эб найрамдал хамгаалгын уряа доро нэгэн һаналтайгаар гараа табижа байна.

Империалистическэ этэгээдүүд элдэб гохо мэхэ хэрэглэн, дэлхэйн гурбадахи дай үүдхэхые хүсэнэ. Дайн хадаа юун гээшэб гэжэ бидэнэр, советскэ хүнүүд һайн мэдэнэбди. Энээниие мүн бүхы дэлхэйн эгээлэй хүнүүд һайн мэдэхэ. Би болбол Эсэгэ ороноо хамгаалгын агуехэ дайнда танкист ябажа, гитлеровскэ фашизмые дараха хэрэгтэ өөрынгөө хубитые оруулһ ба хүндөөр шархатаһан байна Би болбол саашадаа инвал дууд ба үншэн үхибүүдэй у байхыень, советскэ ба бүхы дэ хэйн арадуудай эрхэ сүлөөтэй, з жаргалтай байхыень бүхы зүрхэ һөө хүсэнэб, эб найрамдалай түл голосоо үгэхэдөө имагтал энэ х рэгэй түлөө үгэнэб.

Эб найрамдалай түлөө бидэн гансашье голосоо бэшэ, мүн өөһ дынгөө бүхы хүсэ шадалые үгэ ёһотойбди. Мүнөөдэр хэһэндээ о ходоо үглөөдэр бүри ехые хэхы түлөө тэмсэхэ ёһотойбди. Би мүнө өөрынгөө мэргэжэлээр БМАССР эй хүдөө ажахын Министерствы ашаг шэмэтэ малажалай таһаг хүдэлмэрилжэ байха зуураа дааһа ажалаа һайнаар дүүргэхэ, респуб ликын колхозуудай адуу малайн гаа племенной шанарые һайжа руулха, ашаг шэмыень дээшэлүүл хэ ба малажалай хүдэлмэринүүдые механизацилгын байгша онойнго түсэбые амжалтатайгаар дүүргэх ябадалдань бүхы хүсөөрөө туһал хаб гэһэн уялга абанаб. Энэмн СССР-эй Верховно Соведэй Мэ дүүлгэдэ ба эб найрамдал хам гаалгын Советскэ комитедэй шиид хэбэридэ харюу боложо үгэг лэ.

А. Хилтухинов, БМАССР-эй хүдөө ажахын Министерствы зоотехник.

Эб найрамдалые бэхижүүлнэбди

Агуехэ вождь И. В. Сталинай сэсэмэргэн хүтэлбэреэр коммунизм байгуулжа байгаа советскэ хүнүүдтэ дайн сэрэг хэрэггүй. Тэрэниие үүдхэгшэд —англо-американска империалистнуудай агрессивнэ политикые бидэнэр ехээр зэбүүрхэн буруушаанабди.

Энээниие манай мяха-консервын комбинадта болоһон эб найрамдалай Стокгольмско Уряа доро гар табилгын митинг элеэр харуулба. Тэндэ үгэ хэлэгшэд хайшан гээл һаа шэнэ дайнай болохогүйн тула эрид шууд тэмсэжэ байһанаа харуулаа.

Би тус комбинадта олон жэлдэ хүдэлмэрилжэ байнаб. Эхэ оронойнгоо хүсэ шадалай улам хүгжэхэ ба бэхижэхэ хэрэгтэ бүхы хүсэ шадалаа гаргадагби. Минии хүтэлбэрилдэг бригада нёдондо жэлдэ продукци үйлэдбэрилхэ табанжэлэйнгээ даалгабарита түсэбые болзорһоонь урид дүүргээ һэн. Туйлаһан амжалтаараа һанаагаа амардаггүйбди. Продукциин шанарые һайжаруулха талаар социалистическэ мүрысөөнэй долгиие улам эршэдхэн, амжалта туйлажа, СССР-эй мяха һүнэй промышленностиин Министерствоһээ «Эрхим шанарай бригада» гэһэн нэрэзэр гэдэ, манай бригада хүртөө.

Социалистическэ оронойнгоо аша туһада хэдэг эдэ оролдолго эрмэлзэлгэмнай эб найрамдал хамгаалгада туһа нэмэри боложо үгэнэ.

Эб найрамдал хамгаалгын Стокгольмско Уряа доро гараа табяад байхадаа, манай бригада үйлэдбэриингөө темпые улам саашань шангадхана. Энээгээрээ бидэнэр ажана тэниглэн байдалаа улам саашань хүгжөөнэбди, эб найрамдалай бата бэхи үндэһэ һуури байгуулнабди.

Т. Денисенко,
бригадир-стахановец.

Дай үүдхэгшэдтэ шэнэ сохилто

ХОРИ. **(Телефоноор абтаба).** **Июлиин 3-да аймцентрын социалистическэ культурын байшан соо 200 гаран хүнэй хабаадалгатай** эб найрамдалай түлөө Стокгольмско **Уряа доро гар табилгада** зорюулагдаһан митинг болобо.

Дунда һургуулиин багша нүхэр Кулакова эгээн түрүүлэн трибунада гарана.

— Англо-американска империалистнууд шэнэ дай үүдхэхын хойноһоо бүхы хүсэ шадалаараа хорото хэрэгүүдые ябуулжа байна. Шуһаша империалистнуудай дура зоргые дэлхэйн арадууд амадаха дүүрэн хүсэ шадалтайл.

Мүнөө Советскэ Союз түрүүтэй демократическа оронууд дай үүдхэгшэдтэй эрид шанга тэмсэл ябуулжа байна.

Бидэнэр Стокгольмско Уряа доро гараа табижа байхадаа шэнэ дай үүдхэгшэдтэ дабажа гарашагүй хаалта хэнэбди.

Тэрэшэлэн нүхэд Маркизов, Смородников ба бусад үгэ хэлэжэ бата бэхи эб найрамдалай түлөө Стокгольмско уряа доро гараа табихаһаа гадна, эршэтэ ажалаараа Эхэ оронойнгоо хүсэ шадалые улам хүгжөөхые уряалаа.

Мүн МТС, колхоз, леспромхоз ба модо урадхуулгын участогуудаар митингнүүд ба гар табилга политическэ үндэр хэмжээндэ үнгэржэ байна.

Үбһэ хуряалгые эхилһэн «Гигант», Сталинай, Калининай, Ленинэй нэрэмжэтэ ба бусад колхозуудай колхознигууд тус митингнүүдые хээрэ сабшалан дээгүүр үнгэргэнэ. Колхознигууд — үбһэшэд хадаа аюулта дай үүдхэгшэдтэ сохилго болгон, үбһэ хуряалгые саг болзор соонь дүүргэхэ талаар дээшэлүүлһэн уялгануудые абана.

БМАССР-эй 1950 оной Гүрэнэй бюджет тухай ба БМАССР-эй 1949 оной Гүрэнэй бюджедэй гүйсэдхэл тухай элидхэлые зүбшэн хэлсэлгэ

* *

Депутат Ц. Н. ЦЫРЕНЖАПОВАЙ үгэһөө

(СОСНОВО-ОЗЕРСКО ОКРУГ)

БМАССР-эй Верховно Соведэй үзэмжэдэ табигдаһан республикын Гүрэнэй бюджедэй гүйсэдхэл тухай тоосоон манай республикын арадай ажахы ба культурын шууд ургажа байһые тодо һоноор харуулна. Үнгэрэгшэ бюджетнэ жэл соо хэдэ хэдэн промышленна ба кооперативна предприятинууд бюджедэй үмэнэ өөрынгөө уялгануудые нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэбэ. Бюджедэй гүйсэдхэл юрэнхыдөө һайн байхын хажуугаар, мүн бюджедэй орошо ба гаргашын талануудые гүйсэдхэхэ хэрэгтэ олон дутагдалнууд бии юм.

1949 оной бюджедэй гүйсэдхэлые хаража үзэжэ байхадаа худалдаа наймаанай организацинуудай, илангаяа потребкооперациин тон хангалтагүй хүдэлмэри тухай дуугай гаража болохогүй байна.

Ажалшадай депутадуудай Соведүүдэй гүйсэдкомууд потребкооперацийе тон һайнаар хүтэлбэрилөө гэжэ хэлэхээр бэшэ. Тиихэдэ аймпотребсоюзуудые сэхэ хүтэлбэрилдэг зургаан хадаа Бурмонкоопсоюз мүн. Тэрээнэй хүтэлбэриһөө аймпотребсоюзай финансова байдал нилээд дулдыдаха байна. Зарим, илангаяа холын аймпотребсоюзууд, базануудһаа эд бараае зөөжэ абаашаха транспортгүй байдаг. Тэрээн дээрэһээ боложо олонхи магазинуудта эд бараанай ассортиментнэ минимум байдаггүй. Кооперативна зөөри хулгайда оруулха, үрихэ ябадал үргэлжэлһөөр.

Энэ хадаа Буркоопсоюзай правлениин талаһаа халирхайгаар ба харюусалгагүйгөөр хүтэлбэрилһэн дээрэһээ болоно. Мүн республикын худалдаа наймаанай Министерство энээндэ хамаагүйгөөр хандадаг байна. Аймпотребсоюзуудай бухгалтерско-ревизорско аппарат кооперативна зөөрие элдэбээр үрихэ ба хулгайлха ябадалые уридшалан зайлуулхын тулада багаар оролдоно. Эдэ үрилтэнүүд, мүн худалдаа наймаае хангалтагүйгөөр ябуулһан ушар болбол эд бараанай эрьесын түсэбэй дүүргэлтые, бюджедтэ мүнгэ оруулгые таһалдуулна.

Бурмонкоопсоюзай правлени, нүхэр Доржин, худалдаа наймаанай Министерство болбол потребкооперациин системын хүдэлмэрие һайжаруулха хэмжээ абаха бэзэ гэжэ һананаб.

Республикын финанснуудай Министерство финанснуудай ресурсые гульдхаха тодорхой хүтэлбэри хэхынгээ оронды тоо мэдээ суглуулаад байжа байдаг. Финанснуудай Министерство, тэрээнэй Министр нүхэр Мадаев эдэ дутагдалнуудые усадхажа, өөрынгөө министерствые республикын гүрэнэй бюджедые гүйсэлдүүлхэ бүхы хүдэлмэри эмхидхэхэ дайшалхы штаб болгохо ёһотой.

Энэ сессиин үзэмжэдэ табигдаһан гүрэнэй бюджедэй проект болбол арадай ажахын шууд ургалтын эрилтэнүүдтэ хүсэд таарана. Энэ хадаа ажалшадай тэниглэн байдал тухай парти ба правительствын эсэшэ сусашагүйгөөр оролдожо байһание үшөө нэгэ дахин харуулна. Тиимэһээ проектдэ байһан ёһоорнь гүрэнэй бюджедые баталха гэжэ дурадхал оруулнаб.

Нүхэр И. Ф. ИВАНОВОЙ үгэһөө

(ГОРОДОКСКО АЖАЛШАДАЙ ДЕПУТАДУУДАЙ СОВЕДЭЙ ГҮЙСЭДКОМОЙ ТҮРҮҮЛЭГШЭ)

Нүхэд депутадууд, республикын Министрнүүдэй Соведээр табигдаһан 1950 оной бюджедэй проект болбол манай социалистическэ Эхэ ороной улам һалбаржа байһые, ажалшан олониитын ажабайдалай улам һайжаржа байһые эли тодоор харуулна. Харин тиигэн гэхэдэ капиталистическэ оронуудта хүдэлмэришэдэй реальна салин хүлһэн үдэрһөө үдэртэ доошолжо, тэдэ оронууд экономическа кризисэй бороһо дээрэ ороод байна.

Большевигүүдэй партяар хүтэлэгдэһэн советскэ арад болбол сталинска табанжэлые амжалтатайгаар дүүргэжэ ба үлүүлэн дүүргэжэ байна. Промышленностиин, хүдөө ажахын продукциин ургалта, эд бараанай эрьесын ургалта, гүрэнэй бюджедэй бата бэхи ашэ үндэһэ болоно.

Городок городой бюджет 1949 он соо 109,4 процент олзо доходуудаараа дүүргэгдэһэн байгаа. Энэ хадаа ажахын болон социально-культурна хэмжээ-ябуулгануудые мүнгөөр дутамаггүй хангаха арга олгобо. 1950 оной бюджет 1949 онойхиһоо 3 процентээр ехэ болохо гэжэ хараалагдана. Энэ дээшэлэлтэ хадаа мүнөө жэл бүри һайнаар хүдэлхые манһаа эринэ. Нёдондо жэлдэ манай городой финансова органууд муу бэшээр хүдэлмэрилһэн байгаа. Зүгөөр, бүри һайнаар хүдэлмэрилжэ болохо байбашье, олзоборилгын зарим артельнүүд нёдондо жэлдэ муугаар хүдэлмэрилжэ бюджедтэ орохо мүнгые дутуугаар үгэһэн байна. Жэшээлхэдэ, «Искра» гэжэ олзоборилгын артель үргэн хэрэглэлэй эд бараа гаргаха түсэбөө оройдоо 54 процент дүүргэһэн байгаа.

БМАССР-эй Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи промкооперациин Управлениин начальник нүхэр Еременко олзоборилгын артельнүүдые дутагдалтайгаар хүтэлбэрилдэг, эдэ артельнүүдэй финансова байдалые һайжаруулха тухай оролдолго гаргадаггүй.

Эдеэ хоолой промышленностиин Министерство ба Министр нүхэр Красильников Городокско эдеэ хоолой комбинадта багаар туһалдаг. Энэ комбинадта эрьесын зөөри дутамаг байһан дээрэһээ, Министерство түүхэй эдээр дутагдалтайгаар хангадаг дээрэһээнь 1949 онойнгоо түсэбые оройдоо 72,2 процент дүүргэһэн байна.

Эдеэ хоолой комбинадай балансын реальна, бүтэмжэтэй байһанда хэншье этигэдэггүй, теэд нүхэр Красильников өөрөөшье этигэдэггүй байна. Энэ балансын реальностиие шалгахын тулада нэгэ специалист хүниие эльгээгыт гэжэ гуйхадамнай нүхэр Красильников мүнөө болтор эльгээгээгүй. Нүхэр Красильников мэдэлдээ байгаа зургаануудта финансова хиналта муугаар бэелүүлдэг тул ладань заримдаа элдэб жулигүүд ба зайгуулнууд гүрэнэй зөөри үбэршэлдэг байха юм.

Кинофикациин таһаг 1949 онойнгоо финансова түсэбые оройдоо 70 процент дүүргэжэ, 132 мянган түхэриг доход оруулха байһан аад, оруулаагүй. Гадна, энэ таһагта 24 мянган түхэригэй үрилтэ болоһон байна. Эдэ гарзанууд болбол БМАССР-эй Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи кинофикациин Управлениин начальник нүхэр Можаровай кинофикациин городской таһагай хүдэлмэриин дутагдалнуудые хамаагүйгөөр хаража байһанһаа гараба. Энэ таһагай муу хүдэлмэри тухай Горсоведэй гүйсэдком болбол нүхэр Можаровта олон дахин дуулгаһан байгаа. Теэд, нүхэр Можаров анхаралаа хандуулаагүй һэн.

Мүн БМАССР-эй финанснуудай Министерство манай городой финансова органуудай табиһан асуудалнуудые тон удаанаар шиидхэнэ.

Депутат Ц. Д. БАИРБИЛИКТУЕВАЙ үгэһөө

(КУДАРЫН ОКРУГ)

Нүхэд депутадууд, БМАССР-эй Верховно Соведэй баталамжада табигдаһан 1950 оной гүрэнэй бюджедэй проект болбол манай республикын ажахы ба культурые хүгжөөхын хойноһоо парти, советскэ правительство ба нүхэр Сталинай өөрөө али зэргын ехээр һаналаа табижа байһание тодоор харуулна. Парти ба правительствын энэ анхарал оролдолгые Кударын аймагай бюджедэй жэлһээ жэлдэ ургажа байһаарнь харуулжа болоно.

1950 ондо 1949 онтой жэшээлбэл, аймагай бюджет 13 процентээр, тэрээнэй тоодо арадай гэгээрэлдэ — 21, элүүрые сахилгада — 24 ба культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаануудта — 45 процентээр ехэ болобо. Нёдондо жэлдэ Кударын аймаг олзо доходуудай талаар бюджедые 105,4 процент дүүргэжэ, 229 мянган түхэриг түсэбһөө гадуур гүрэндэ үгэһэн байгаа.

Колхозно ниитын ашаг шэмэтэ малажалые хүгжөөлгын гурбан жэлэй түсэб соо парти ба правительствоор табигдаһан зорилгонуудые бэелүүлхэ зуураа Кударын аймагай колхозууд 1949 он соо бүхы түрэлэй малнуудаар гүрэнэй түсэбые дүүргэһэн, үхэрэй — 17 процент, хони ямаа — 29, гахайн тоо толгойе — 130 ба шубуудые — 128 процент олон болгоһон байна. 1949 ондо аймагай колхозууд урда жэлэйхиһээ хоёр дахин үлүү таряа талха абаһан байгаа. Тиин 46.600 пүүд таряа талха түсэбһөө гадуур гүрэндөө үгэһэн байна. Колхозууд бултадаа ажалта үдэртөө таряа хубаагаа, зарим түрүү колхозууд ажалта үдэртөө 4 килограмм хүрэтэр таряа хубааба. Мүн малажалай продуктнууд дууһан тушаагдаһан байха юм. Мүнөө жэл аймагай колхозууд орооһото культурануудые тариха түсэбөө 105,3 процент дүүргээ. Эдеэ хоолой үнэтэ культуранууд нёдондонойхидо орходоо 1630 га ехээр таригдаа.

1949 ба 1950 онуудта манай аймаг дотор зарим хүдэлмэринүүд урда урда жэлнүүдэйхиһээ һураггүй һайнаар хэгдэһэн байбашье, үшөө хэдэн олон дутагдалнууд манайда бии. Энэ хадаа гол түлэб малажал дээрэ байха юм.

Би хадаа сомоной ба сельскэ Соведүүдэй хүдэлмэри дээрэ тогтохо гээ һэнби. Кударын аймагай сомоной ба сельскэ Соведүүд ямар байдалда байнаб? 7 сельскэ Соведүүдһээ 5-дань оройдоошье транспортгүй, зарим колхозууд сельскэ Соведүүдһээ 25 километр холо байдаг. Манай аймаг дотор хэдэн олон колхозууд телефонно холбоогүй байна. Иигээд байхада колхозуудые оперативнаар хүтэлбэрилхэнь бэрхэтэй болоно. Сельскэ Соведүүдтэ транспорт абаха мүнгэ табиха тухай асуудалые али болохо түргэнөөр шиидхэхэ хэрэгтэй.

Республикын Министрнүүдэй Совет болбол мори абаха мүнгэ сельскэ ба сомоной Соведүүдтэ табихабди гэжэ хэлэһэн аад, үгэдөө хүрөөгүй. Олонхи Соведүүдэй гэр байра муу, шухала мебелеэр хангагдаагүй. Сельсоведүүдэй штадуудта уборщицанууд хараалагдаагүй, захиргаанай ажахын гаргашануудта мүнгэн тон багаар табигдадаг байна.

Гүрэнэй засагай нютагай органууд һайн условидо хүдэлдэг болохыень туйлаха хэрэгтэйл.

Сомоной ба сельскэ Соведүүдые эгээн культурна, эгээн жэшээтэ һайн эмхи зургаан болгохо саг ерээ. Тэдэ һайн условидо хүдэлхэдөө хүдөөдэ ажахын ба культурна байгуулалтые һайнаар хүтэлбэрилдэг болохо, тэдээнэй нэрэ хүндэнь дээшэлхэ байна.

Гүрэнэй бюджедэй проект зүбшэн хэлсэгдэжэ байһан туладань хүдөөгэй Соведүүдэй хүдэлмэриин условие һайжаруулгада анхаралаа хандуулхыень Министрнүүдэй Соведтэ һануулха ёһотой.

Министрнүүдэй Соведэй табиһан 1949 оной бюджедэй гүйсэдхэл тухай тоосоое ба 1950 оной бюджедэй проектые баталха гэһэн дурадхал оруулнаб.

Нүхэр И. Н. ВЛАСОВАЙ үгэһөө

(КЯХТЫН АЙМГҮЙСЭДКОМОЙ ТҮРҮҮЛЭГШЭ)

Министрнүүдэй Соведээр Верховно Соведэй баталамжада табигдаһан республикын Гүрэнэй бюджедэй проект болбол манай советскэ социалистическэ Эхэ ороной хүсэ шадалай улам ургажа байһанай тодо һонор гэршэлэлгэ мүн болоно.

Нүхэд депутадууд! Кяхтын аймагай колхознигууд, МТС-үүдэй хүдэлмэрилэгшэд, хүдөө ажахын мэргэжэлтэд ВКП(б)-гэй ЦК-гэй февральска пленумэй шиидхэбэриие дүүргэлтэ болгохо зуураа хүдөө ажахые хүгжөөн дэбжээхэ хэрэгтэ зарим һайн үрэ дүнгүүдые туйлаһан байна. Аймагай колхозууд үхэрэй—16,9, хони ба ямаанай— 27,3, гахайн—105,5, адуу моридой—12,7 шубуунай тоое 324 процент олон болгобо.

Манай орон соо туйлагдаһан амжалтанууд болбол капитализмһаа социализмын булюу һайн байһые бүхы дэлхэйдэ шэнэ хүсэтэйгөөр, дахин харуулна. Нёдондо жэл Бурят-Монголой АССР-эй ажалшад ехэ амжалтануудые туйлаһан байгаа. Энээн тухай элидхэл дотор хэлэгдээ һэн. Тиигээд, манай республикын ажахы ба культурые дам саашадань хүгжөөн дэбжээхэ талаар ехэнүүд ба харюусалгатай зорилгонуудые манай урда бюджет табижа байна. Эдэ зорилгонуудые шиидхэхын тулада гүрэнэй аппарадай хүдэлмэриие үндэһөөрнь һайжаруулха хэрэгтэй. Энээнтэй дашарамдуулан, нүхэд депутадууд, зарим Министерствонүүд ба управленинүүдэй хүдэлмэринүүд тухай хэдэн ажаглалтануудые хэлэхэ хүсэлтэй һэм.

Түбхын түрүүндэ, республикын финанснуудай Министерствын дутагдалнууд дээрэ тогтохо хэрэгтэй. Энэ Министерство кабинетнэ ёһоор, телефоноор нютагай финансова органуудые хүтэлбэрилжэ үргэлжэлһөөр. Энэ министерствынхид хүдөө үсөөн гарадаг, нютагай финансова органуудта багаар туһалдаг. Финанснуудай Министерство квартальна финансова түсэбүүдые табихадаа алдуу гаргадаг. Финанснуудай Министр нүхэр Мадаев минии эдэ ажаглалтануудые хараадаа абаха бэзэ гэжэ һананаб.

Коммунальна ажахын Министерство Кяхта городые болбосон гүхэлтэй болгохо талаар, илангаяа гэр байрын барилга, уһаар хангалга ба харгы болон хүүргэнүүдые заһабарилгые дутамагаар хүтэлбэрилнэ.

Кяхтын аймагта шабараар эмшэлдэг тон һайн лечебница бии аад, элүүрые сахилгын Министерство тэрээндэ туһалдаггүй. Тэндэ специалистнууд үсөөн. Энэ шабарые научна ёһоор шэнжэлжэ үзэхэ хэрэгтэй байгаа. Теэд элүүрые сахилгын Министерство энээндэ анхаралаа табинагүй.

Кяхтын аймагай территори дээрэ үхи хүбүүдэй хэдэ хэдэн гэрнүүд бии юм. Аймсоведэй гүйсэдком тэдэ гэрнүүд тухай хододоо анхаралаа табижа байдаг. Хэды тиимэ байбашье, гэгээрэлэй Министерствын талаһаа эдэ үншэн хүүгэдтэ анхарал ехээр хандуулагдаһан байха ёһотой аад лэ, гэгээрэлэй Министерствын хүдэлмэрилэгшэд тэрээгүүр үсөөн ябадаг, мүнгэн зөөри перевод хэхэдээ удааруулдаг байна.

Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи харгын Управлени болбол Наушки Кяхта хоёрой хоорондохи харгые заһаха тухай асуудалтайгаар Кяхтын аймгүйсэдкомой олон дахин хандахадань, юушье хээгүй. Харгын Управлени болбол харгынуудые һайжаруулха асуудал шиидхэхэ бэзэ гэжэ һананаб.

Шэнэ бюджет болбол манай социалистическэ гүрэнэй экономическа хүсэ шадалые дам саашадань бэхижүүлхэ хүсэтэ зэмсэг болохо байна.

Депутат Г. П. ЦЫГАНКОВОЙ үгэһөө

(ТАНХОЙСКО ОКРУГ)

Нүхэд депутадууд! Бурят-Монголой АССР-эй Верховно Соведэй үзэмжэдэ табигдаһан 1950 оной бюджедэй проект дотор арадай гэгээрэлэй хэрэгые дам саашадань һайжаруулха ба бэхижүүлхэ хэмжээ-ябуулгануудта гаргашалагдаха мүнгэн шухала һууринуудай нэгые эзэлнэ. Арадай гэрээрэлдэ зорюулагдаһан мүнгэн болбол «бүхы хүдэлмэришэдые ба бүхы таряашадые культурна ба эрдэмтэй болгохо» гэжэ нүхэр Сталинай табиһан зорилгын шууд бэелүүлэгдэжэ байһые харуулна.

Сталинска табанжэлнүүдэй турша соо советскэ һургуули болбол тон ехээр хүгжэһэн ба бэхижэһэн байна.

Һүүлэй жэлнүүдтэ Бурят-Монголой багшанарай дундаһаа Ленинэй орденоор 28 хүн, «Ажалай Улаан тугай» орденоор 41 хүн, «Хүндэлэлэй тэмдэг» орденоор—51 хүн, медальнуудаар 387 хүн шагнагдаба. Гадна, һургуули тухай парти ба правительствын анхаралаа табижа байһаниинь гэгээрэлэй хэрэгтэ гаргагдажа байгаа мүнгэн зөөринүүд дээрэһээшье харагдана. Арадай гэгээрэлэй бюджет жэлһээ жэлдэ ургана. Арадай гэгээрэлдэ 1947 ондо 63.890 мянган, 1948 ондо —77.217 мянган, 1949 ондо— 85.538 мянган ба 1950 ондо 94.224 мянган түхэриг һомологдоһон байха юм.

Нүхэд депутадууд! 1950 оной бюджедэй проектые орошо ба гаргашыншье талаар баталха гэжэ дурадхал оруулнаб.

Арадай гэгээрэлэй хүдэлмэрилэгшэд, республикын һургуулинуудай хүтэлбэрилэгшэд ба багшанар хадаа арадайнгаа, советскэ правительствын, большевистскэ партиин урда, советскэ арадай вождь агуу ехэ Сталинай урда абаһан уялгаяа хойшодоошье нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэхэ байхал.

Депутат В. Б. ТАНХАЕВАЙ үгэһөө

(МИЧУРИНСКА ОКРУГ)

Нүхэд депутадууд, 1949 ондо Гүрэнэй бюджедэй гүйсэдхэл тухай тоосоон ба БМАССР-эй 1950 оной Гүрэнэй бюджедэй проект болбол манай социалистическэ Бурят-Монголой ажалшадай материальна тэниглэн байдалай ургалтые, арадай ажахы ба культурын ургалтые баримталан харуулна.

Ажалшадай материальна тэниглэн байдалай дээшэлһэнэй тухайда тэдээнэй эд бараа худалдажа абаха аргын дээшэлһэн ушар хэлэжэ үгэнэ. 1948 онойхиһоо 104,9 миллион түхэриг үлүүгээр эд бараа үнгэрөөшэ жэл худалдажа абаһан байна. Арад зондо мяханай продукт хоёр дахин ехээр, сахар —18 процент, хилгааһан бүд—60,4 процент, торгон бүд—31,6 процент, оёмол хубсаһан—56,8 процент, трикотаж ба оймһон—28,4 процент арһан гутал—28,6 процент, өөхэн мылэ 26,1 процент ехээр худалдагдаһан байна. Мяханай продукт, тоһо, сахар, кондитерскэ зүйлнүүд ургамалай тоһон гэхэ мэтын товарые дайнай урда тээхи 1940 онойхидо орходоо ехээр худалдаһан байнабди.

Эд бараанай рознично үнэ сэнгые энэ оной мартын 1-дэ гурбадахяа химдаруулһан ушар болбол эдеэ хоолой ба промышленна эд товарнуудые ехээр худалдахада туһалаа, хүдэлмэришэд, албахаагшадай реальна салин хүлһэ, колхозно таряашадай олзо доходууд улам ехээр ургажа байна.

Гэхэтэй хамта, эд бараанай эрьесые үргэнөөр дэлгэрүүлхэ энэ зохид условинуудые республикын хэдэн олон худалдаа наймаанай организацинууд муугаар хэрэглэнэ. Рознично эд бараанай эрьесын түсэб 1949 ондо республика дотор оройдоо 94,4 процент дүүргэгдээ. Илангаяа Кударын, Зэдын, Байкало-Кударын, Кяхтын аймагуудта ба Улан-Удэ городто эд бараанай эрьесын түсэб хангалтагүйгөөр дүүргэгдээ.

Эд бараанай эрьесын түсэбые 1949 ондо, тэрэшэлэн 1950 оной түрүүшын хахад жэлэй түсэбые хангалтагүйгөөр дүүргэһэн гол шалтагаан юун бэ? Эд бараанай заабол наймаанда байха ёһотой ассортиментнэ минимум худалдаа наймаанай хэдэ хэдэн предприятинуудаар эбдэгдэнэ. Худалдаа наймаанай сетидэ дабһа, зуруул, керосин, өөхэн ба туалетнэ мылэ, галантерей гэхэ мэтын эд бараанууд заримдаа байдаггүй. Мухаршэбэрэй, Кяхтын, Прибайкальска гэхэ мэтын аймагуудта наймаа хэхэ сагууд сахигдадаггүй. Магазинууд ба столовонуудай хүдэлмэридэхи культура үшөөл бага. Худалдаа наймаанай кадрнуудые шэлэн олохо, тэдээнэй ажалай мэргэжэлые дээшэлүүлхэ хэрэгтэ байгаа дутагдалнууд усадхагданагүй. Худалдаа наймаанай организацинуудта хулгай ба үрилтэ хэхэ ябадал бии зандаа. Аймагуудтахи худалдаа наймаанай таһагууд ба нютагай Соведүүд худалдаа наймаанай предприятинуудай хүдэлмэринүүдые дутагдалтайгаар хинадаг, арад зониие хангаха талаар тэрээнэй хүдэлмэриие һайжаруулха хэмжээнүүдые абадаггүй байна.

Финанснуудай Министр нүхэр Мадаев, бюджетнэ комиссиин түрүүлэгшэ нүхэр Ильков ба Верховно Соведэй депутадууд худалдаа наймаанай организацинуудай ба худалдаа наймаанай Министерствын хүдэлмэридэхи эдэ ехэнүүд дутагдалнуудые тон зүбөөр шүүмжэлээ. Худалдаа наймаанай Министерство ба республикын советскэ худалдаа наймаанай бүхы хүдэлмэрилэгшэд болбол энэ шүүмжэлэлһээ зохид тобшолол хэжэ, манай хүдэлмэридэ байгаа дутагдалнуудые усадхахын ба худалдаа наймаае һайжаруулхын түлөө хэмжээнүүдые абаха ёһотой.

Депутат Б. Б. ШАГДЫРОВАЙ үгэһөө

(КЯХТЫН ОКРУГ)

Нүхэд депутадууд! Манай парти ба советскэ правительство болбол ороние индустриализацилгын ба хүдөө ажахые коллективизацилгын политикые хэлбэришэгүйгөөр бэелүүлэн город ба деревниин хоорондохи илгаае түргэнөөр үгы болгохо реальна условинуудые бии болгоо. Колхозуудай бии болоһонһоо хойшо деревниин ажал ба экономико, культурна шэнжэ шарайнь хубилба. Машинно-тракторна станцинуудтай, электростанцинуудтай, һургуулинуудтай, клубуудтай, культурын байшангуудтай, столовонуудтай, пекарнинуудтай, кинотой, үхиҳүбүүдэй садуудтай, радиоузелнуудтай ба библиотекэнүүдтэй колхозно шэнэ деревнинүүд бии боложо байна. Деревнидэ трактористнууд, комбайнернууд, шофернууд, электромонтернууд, машинистнууд ба бэшэ мэргэжэлтэд бии болонхой.

Жэшээ болгон Сэлэнгын аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхозой колхознигуудые абажа үзэе. Революциин урда тээ тэдэн тулюур ядуу байдалтай байһан юм. Газараа модон анзаһаар хахалдаг, һээы гэрнүүдтэ ажаһуудаг, зомгоолоор гэрээ гэрэлтүүлдэг, холстон самса үмдэжэ ябадаг байһан юм. Мүнөө эндэ республикын тон томо колхозуудай нэгэнь бии болонхой. Эндэ полевой бүхы гол хүдэлмэринүүд эгээ оньһожоронги техникээр хэгдэнэ, мүн малажал дээрэхи ажал механизацилагдаһан байна.

Үгэ хэлэһэн олон нүхэдүүд, илангаяа аймгүйсэдкомой түрүүлэгшэнэр болбол больница, һургуули гэхэ мэтэ олоор баригдана гэжэ байжа хэлээ. Энээн тухай хэлэхэ хэрэгтэй. Гэбэшье, манай колхозно центрнүүдые бариха тухай мартажа болохогүй. Би хадаа эгээл энээн тухай хэлэхэ һанаатайб.

Сталинай нэрэмжэтэ колхоз центрээ ондоо газарта нүүлгэхэ тухай асуудал хоёр жэлэй саада тээ табиһан байгаа. Юуб гэхэдэ, мүнөөнэйнь центр мүнөө үеын эрилтэнүүдтэ тааранагүй. Хүдөө ажахын Министерство центрые байгуулха түсэб табиһан аад, тэрээниие муугаар, ёһо тэдыгээр табиһан байна. Мүнөө үеын колхозой деревни болбол ехэнүүд зорилгонуудые урдаа табина. Украинска республика, Узбекистанай ба бэшэ тээхи колхозууд агрогород гэдэгые байгуулна. Тэрээнэй жэшээгээр Сталинай нэрэмжэтэ колхозой центрые агрогород болгожо болохо байгаа. Тэрэ колхоз шадар МТС, үрэ жэмэстэ модонуудай питомник, механизаторска кадрнуудай һургуули бии, һаяар түмэр замай станци баригдаха байна. Иимэ агрогородуудые баряа һаа, город ба деревниин хоорондохи илгаае усадхахабди гэжэ һананаб. Энээниие хэжэ шадахабди гэжэ һанагдана.

Энэ шэнэ агрогородые түсэблэжэ барихын тулада 50 мянган түхэриг һомолхые манай республикын Верховно Соведые гуйнаб.

Нүхэд депутадууд! Бюджедэй проектые баталха тухай депутадуудай оруулһан дурадхалые би зүбшөөнэб.

Нүхэр В. К. МАНИНОВАЙ үгэһөө

(БИЧУРЫН АЙМГҮЙСЭДКОМОЙ ТҮРҮҮЛЭГШЫН УЯЛГЫЕ ДҮҮРГЭГШЭ)

Нүхэд депутадууд! Бичурын аймагай ажалшад парти ба правительствын табиһан зорилгонуудые бэелүүлхэдээ ехэнүүд амжалтануудые туйлаһан байна. Нёдондо жэл 100 мянган пүүд таряа түсэбһөө гадуур гүрэндөө үгэһэн байгаа. Сахарай завод ашаглалгада орожо, һайн шанартай 86 мянган пүүд сахар хэжэ гаргаа. 1946 онойхитой жэшээлбэл, адуу мори —13, үхэр—43, хони ямаан — 72 процентээр олон болоо. Аймагай бюджет жэлһээ жэлдэ ехэ боложо байна.

Гэхэтэй хамта, аймаг дотор зарим дутуу дунданууд бии. Тэдэ дутуу дунданууд тон удаанаар усадхагдажа байна. Мүн Министрнүүдэй Совет ба зарим Министерствонүүд манда багаар туһална гэжэ хэлэхэ ёһотойб.

Элүүрые сахилгын Министерство болбол больницын барилгые 6 һараар һаатуулаа. Энэ барилгада табигдаһан 100 мянган түхэригһөө оройдоо 55 мянган түхэригэй хүдэлмэри хэгдээд байна.

Гэгээрэлэй Министерство болбол аймагуудай эрилтэнүүдые хараадаа абангүйгөөр асуудалнуудые шиидхэдэг. Мүнөө жэл долоон жэлэй ба дунда һургуулинуудай заһабарида оройдоо 40 мянган түхэриг табиһан байна.

Коммунальна ажахын Министерство аймаг дотор юуншье боложо байһые бүри мэдэдэггүй. Иимэ нэгэ баримта харуулая. Манай аймагта нэгэ локомобиль үгтэхэ болоһон байгаа, тиигээд тэрээнээ Кудара-Сомон, Мухаршэбэр руу эльгээжэрхиһэн байгаад, табан жэл соо бэдэржэ арайхан гэжэ олоһон байна.

Сельэлектрогой конторо хэдэн жэлэй турша соо нэгэшье электростанци ашаглалгада оруулаагүй аад, колхозуудһаа мүнгэ нэхэжэ абахадаал ехэ шадамар байна.

1950 ондо арадай ажахые, культурые, ажалшадай материальна тэниглэн байдалые дээшэлүүлхэ талаар ехэнүүд зорилгонууд табигданхай. Сессиин баталамжада табигдаһан республикын бюджет болбол арадай ажахын түсэбтэй хүсэд таараралдана. Бичурын аймагай ажалшад болбол манай республикын бүхы ажалшадтай хамта ажаллажа, шэнэнүүд амжалтануудые туйлаха байна.

ҮДЫНХИД УНЖАГАЙРҺААР

Малай тэжээл бэлэдхэлгэдэ бага анхарал табина

Байгша оной гансахан 5 һарын турша соо Хориин аймагай Үдын сомсоведэй харьяата колхозуудай адуу малай тоо хоёр мянга үлүүтэй толгойгоор олошороо. Адуу малай тоо толгойн үдэрһөө үдэртэ үдэжэ олошоржо байһан ябадал хадаа үдынхидэй бүхы анхаралые үбһэ тэжээл элбэгээр бэлэдхэлгэдэ, энэ шухала хүдэлмэриие түгэс бэлэдхэлтэйгээр угтаха хэрэгтэ зорюулха ёһотой байгаа.

Гэхэтэй хамта, Үдын сомсоведэй колхозууд энэ шухала хүдэлмэридэ хайша хэрэгээр хандана, адуу малдаа элбэг тэжээл бэлдэхын түлөө оролдоногүй, сабшалангай хойноһоо муугаар харууһална. Жэшээнь, сабшалан дээрэ наг шэбхэ гаргаха түсэбөө эндэхи колхозууд миил 60 процент, үтэг хэхэ түсэбөө—60, сабшалан уһалха түсэбөө—73, сабшалан модо шулуунһаа сэбэрлэхэ түсэбөө 20 процент дүүргэһэн ба һөөг бургааһа сэбэрлэхэ, намаг хатааха түсэбүүдээ таһалдуулһан байна. Мүн хатаамаар хэдэн зуугаад гектар намагтай газарнууд бии. Теэд, энээниие хатааха тухай хөөрэлдэхэһөө ондоо юушье хэгдэнэгүй.

Тиихэдэ Сталинай нэрэмжэтэ (түрүүлэгшэнь Будожапов), Кировэй нэрэмжэтэ (түрүүлэгшэнь Доржиев) колхозууд сабшалангай газарнуудые һайжаруулха хүдэлмэринүүдые хэдэггүй, энэ талаар даалгабаринуудые дүүргэхэһээ байтагай, энэ хүдэлмэриие тоодоггүй заншалтай болошоо. Дурсагдагша колхозууд мүнөө болотороо сабшалангайнгаа зарим участогуудта малаа адуулна, зарим гүүртэнүүд ба отарануудайнь мал адуулгашадгүй дээрэһээ сабшалан дээгүүр хамаагүй бэлшэжэ ябадаг байха юм. Теэд, иимэ байдалые хаража мэдэжэ байбашье, колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд ямаршье хэмжээ абангүй, һанаа амар һуудаг.

Гадна, эндэхи колхозууд сабшалангаа үтэгжүүлхэ хүдэлмэридэ мүн лэ анхаралаа хандуулнагүй, ногооной ургасые дээшэлүүлгын энэ шухала хэмжээ ябуулгые огто сэгнэнэгүй. Кировэй нэрэмжэтэ колхоз нёдондо Хан-Жаргалан гэжэ нютагта үтэгжүүлэгдэһэн сабшалангайнгаа гектар бүриһөө 100 центнер үбһэ хуряаһан байбашье, мүнөө жэлдэ үтэг хэхэ түсэбөө дүүргээгүй. Сабшалан дээрэ һан наг шэбхээ тараангүй, борнойлоншьегүй орхижорхиһон, зарим газарнуудаа уһалаашьегүй байха юм. Тэрэшэлэн, Сталинай нэрэмжэтэ колхозой правлени 57 гектарта үтэг хэгдээ гэһэн худал мэдээ аймагай хүдөө ажахын таһагта эльгээһэн байгаа. Үнэндөө 40 гектар газар үтэгжүүлэгдэһэн байна. Мүн энэ колхоз сабшалангай газарые хорёолоогүй байһаар.

Тиихэдэ эрхим луговодууд Герасимов ба Батышевай хүдэлмэриин дүй дүршэлые шудалжа, хэрэг ажал дээрээ хэрэглэхэ талаар дурсагдагша колхозууд юушье хээгүй, оороһото фуражна культурануудые тариха түсэбөө дүүргээгүй, зелёнко тарилгые эхилээдүй, тэжээлэй корнеплодуудые шанар муутайгаар тариһан байна гэхэ мэтэ.

Колхозно ниитын адуу малда тэжээлэй бата бэхи база байгуулха хэрэгтэ Үдын МТС ехэхэн үүргэ ээлхэ ёһотой байһан аад, зарим хүдэлмэринүүдые дүүргэнэгүй. Жэшээнь, Кировэй нэрэмжэтэ колхозой Хан-Жаргаланта нютагта хадын хаяагаар 4 километр утатай канава малтаха түсэбтэй аад, МТС-эй хүтэлбэрилэгшэд «Намагтай газар, ЧТЗ трактор хахалжа диилэхэгүй. Дизельнэ трактор абахадаа, тэрээгээр хахалхабди» гэжэ шалтаад, юумэ хээгүй байха юм. Тэрэшэлэн, харьяата колхозуудтаа тракторна сенокосилкануудаар сабшагдаха участогуудые модо шулуунһаа сэбэрлэхэ хүдэлмэри эмхидхээгүй.

— Сабшалангай газар һайжаруулгаар комплекснэ хүдэлмэринүүд юундэ дүүргэгдээгүйб?—гэжэ Үдын сомоной колхозуудай түрүүлэгшэнэрһээ асуухада, тэдэнэр бэе бэе тээшээ дохихоһоо ондоогоор харюусадаггүй. «Канава малталгын таһалдаһанда МТС гэмтэй», «Сабшалан сэбэрлэхэ хүдэлмэриин таһалдаһанда колхозуудай түрүүлэгшэнэр гэмтэй» гэлдэжэ, өөһэдынгөө оһол назагай хүтэлбэриие үмөөрэн хэлэдэг байна.

Үдын сомоной колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд элдэб хүндэгүй шалтагаануудые дурдаһаар ажахын кампанинуудта бэлэдхэлые таһалдуулдаг заншалаа саашадаа орхихо бэзэ гэжэ найдагдана.

А. Бадмаев.

Харюусалгагүй ябадалай хойшолон

Һүүлэй үедэ олон жэлэй ногоонуудай тарилгые үргэдхэхэ ябадалда угаа ехэ анхарал табигдана. Гэбэшье, Хэжэнгын аймагта энэ шухала хэрэтые тоодоггүй ябадал үшөө үзэгдэһөөр.

1950 ондо эндэхи 21 колхозуудай оройдоо 5-нь олон жэлэй ногоонуудые тариһан байна. Тэрэ мүртөө энэ тарилгын хойноһоо харууһалха хүдэлмэри мартагданхай. Жэшээлхэдэ, Дунда-Худанай сомоной Ворошиловай, мүн Энгельсын нэрэмжэтэ, «Ударник» колхозуудай олон жэлэй ногоонуудай тарилга бог буртаг үбһэндэ даруулжа байна. Гэбэшье, тэндэхид буртаг үбһэ түүлгые мүнөө хүрэтэр эмхидхээдүй байһаар.

Хэжэнгын колхозуудай олон жэлэй ногоонуудай тарилгата харюусалгагүйгөөр хандажа байһанай шалтагаан юуб гэхэдэ, аймагай хүдөө ажахын таһагай зүгһөө энээн тушаа ямаршье эрилтэ хэгдэдэггүй. Тус таһагай агроном нүхэр Гунгаев ямар колхозой хэды шэнээн гектарта ногоо тариһыешье, ургасын хэрзэргээр гаража байһыешье мэдэхэгүй байба.

Б. Намжилов.

„Б.-М. Үнэндэ" бэшэһэнэй һүүлээр

Паркын хүдэлмэри һайжаруулагдахань

Улан-Удын городской паркын хүдэлмэриин дутуу дунданнуудые шүүмжэлһэн бэшэг манай газетэдэ толилогдоһон юм.

— Паркын хүдэлмэриин дутуунуудые зайлуулха хэмжээнүүд абтажа эхилээ. Энэ оной июлиин 10 хүрэтэр тус парк соо 60 скамейкэнүүд табигдаха; 10 һарабша, 3 беседкэ, 5 арк баригдаха байна. Паркын бүхы харгынууд жэжэ шулуу ба хирпиисын бутархайгаар хушагдажа заһабарилагдаха, танцын талмайнууд ба аллейнүүдые гэрэлтүүлэлгэ һайжаруулагдаха. Мүн духовой оркестрын хүдэлмэриие һайжаруулха хэмжээнүүд абтаа. Тус оркестрын хүтэлбэрилэгшөөр шадабаритай, жаяг заршам һайнтай хүниие оложо табихые театрально-хүгжэмэй училищиин дирекцидэ дурадхагдаба. Паркын бүхы хүдэлмэриие, илангаяа агитационно-ойлгууламжын хүдэлмэриие һайжаруулха тухай паркын директор нүхэр Масовичдо тодорхой заабари үгтөө,—гэжэ культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэриин городской таһагые даагша нүхэр Н. Попов мэдээсэнэ.

Веретенниковтэ шанга зэмэ үгтэбэ

«Заготзерногой» Харланай пунктые даагша Веретенниковэй хомхой хобдог, гүрэнэй зөөри үбэршэлдэг байһые элирүүлһэн фельетон манай газетэдэ толилогдоһон байгаа.

БМАССР-эй прокуророй орлогшо нүхэр Лошкаревой мэдээсэһэнэй ёһоор, «Заготзерногой» Харланай пунктые даагша Веретенниковэй 650 түхэриг гүрэнэй мүнгэ үбэршэлһэниинь элирээ.

«Заготзерногой» Бурят-Монголдохи конторые эрхилэгшын энэ оной июниин 21-нэй приказай ёһоор Веретенниковтэ шанга выговор соносхогдоһон ба 650 түхэриг мүнгынь түлүүлхэ болоһон байна.

„Эзэн бусаар хандана"

Иимэ гаршагтай статья манай газетын энэ оной июниин 13-най номерто толилогдоһон байна. Тэрэ статья соо Прибайкальска аймагай Калининай нэрэмжэтэ колхозой загаһа үжөөһэн тухай хэлэгдэһэн байгаа.

—Шалгалта хэжэ үзэхэдэ. Калининай нэрэмжэтэ колхозой правлениин ба кладовщигай гэмээр 190 килограмм загаһан үжөөгдэһэн байба. Колхознигуудай хамтын суглаанай шиидхэбэреэр гутаагдаһан загаһанай үнэ сэнгые гэмтэй нюурнуудынь түлэхэ болоо,—гэжэ Прибайкальска аймсоведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшын орлогшо А. Щербаков мэдээсэбэ.

Италида эб найрамдалай тала баригшадай хүдэлөөн

РИМ, июлиин 1. (ТАСС). Дальна Востогтохи американска агрессидэ эсэргүү буруушаалай бүгэдэниитын забастовко мүнөөдэр Туринда 10 час 30 минутаһаа 12 час хүрэтэр соносхогдобо.

Ажалай палата хүн зондо уряалтайгаар хандаба. Тэрээн соогоо агрессивнэ атлантическа блогһоо Италиин гарахыень эринэ, Стокгольмско уряада гар табиха кампаниин үргэдэһэн тухай тэрэшэлэн мэдээсэнэ. «Унита» газетын мэдээсэһэнэй ёһоор, Саг үргэлжын комитедэй уряада Миланда — 750 мянган хүн гар табяа. Болоньедо һүүлэй 5 үдэрэй турша дотор — 84.400 хүн, Тернидэ нэгэ үдэр соо 9 мянган хүн, Перудждэ 5 мянга, Фодждо — 15 мянган хүн уряада гар табяа.

Римскэ полици хадаа эб найрамдал хамгаалха митингые үглөөдэр столицада зарлаха тухай соносхоһон эб найрамдалай тала баригшадай хүдэлөөнэй Итальянска комитедэй плакадуудые хорибо. Полици энэ хорилтоёо юугээр тайлбарилааб гэхэдэ, эдэ плакадууд дотор Кореядэхи американска агресси тухай дурсагдана.

ХИТАДТА СТОКГОЛЬМСКО УРЯАДА ГАР ТАБИНА

ПЕКИН, июлиин 1. (ТАСС). Синьхуа агентствын корреспондентын дамжуулһанай ёһоор, һаяхан Ханьхоудо митинг боложо, бүхы хүн зоной 60 мянган түлөөлэгшэд тэрээндэ хабаадаба. Эб найрамдалай тала баригшадай Бүхэдэлхэйн конгрессэй Саг үргэлжын комитедэй Стокгольмско уряада городой 900 мянган хүнүүд гар табяа гэжэ Ханькоугай мэр У-Дэ-фин митинг дээрэ соносхобо.

Маньчжурида Стокгольмско уряада 9 миллион гаран хүн гар табяа.

ПЕКИН, июлиин 2. (ТАСС). Хитадай хүдөө районуудта эб найрамдал хамгаалха уряада гар табиха кампани үргэн далайсатайгаар ябуулагдана. Мукденэй дүтэ шадарай 200 мянга гаран таряашад Стокгольмско уряада гар табяа.

АВСТРИДА СТОКГОЛЬМСКО УРЯАДА ГАР ТАБИНА

ВЕНА, июлиин 2. (ТАСС). Австрида эб найрамдалай тала баригшадай Бүхэдэлхэйн конгрессэй Саг үргэлжын комитедэй Стокгольмско уряада гар табилга угаа эдэбхитэйгээр ябуулагдажа байна. Хуулита мэдээнэй ёһоор Австрида 552989 хүн гар табяа.

Эб найрамдалай тала баригшадай бүхэавстрийска нэгэдэхи конгрессэй һүүлээр үнгэрһэн хоёр недели соо 100 мянга гаран хүн Стокгольмско уряада гар табяа.

ХИТАДАЙ АРАДАЙ РЕСПУБЛИКЫН АГРАРНА РЕФОРМО ТУХАЙ ХУУЛИ

ПЕКИН, июлиин 1. (ТАСС). Хитадай арадай республикын арадай Центральна правительственна Соведэй заседани дээрэ июниин 28-да баталагдаһан ба энэ оной июниин 30-һаа хүсэндөө ороһон аграрна реформо тухай хуулиин текстые Синьхуа агентство дамжуулна.

Хуули хадаа 41 статьятай 6 бүлэгүүдһээ бүридэнэ. 1-дэхи бүлэгынь ниитэ принципүүд тухай хэлэнэ. 2-дохи бүлэгынь газарые конфискацилан абаха ябадалые хамаарна; 3-дахи бүлэгынь—газар хубаалгада зорюулагдана, 4-дэхи бүлэгынь — «Газарай тусхай проблемэнүүдые шиидхэлгэ» гэһэн гаршагтай; 5-дахи бүлэгынь—газарай реформо хэхэ ябадалые эмхидхэхэ ба тэрэнэй методүүд тухай хэлэгдэнэ, 6-дахи бүлэгтэнь нэмэлтэ тогтоолнууд оруулагдаба.

КОРЕЯДЭХИ СОБЫТИНУУДТАЙ ДАШАРАМДУУЛАН ЯПОНИДО ОЛОН АРЕСТНУУД БОЛОНО

ШАНХАЙ, июлиин 1. (ТАСС) Токиоһоо мэдээсэһэнэй ёһоор, июниин 30-да японско ба американска сэрэгэй полици хадаа Корея руу эльгээхээр байгаа зэбсэгүүдые ашахаһаа арсахые уряалһан листовконуудые тарааһанай түлөө Иокагамада 202 хүдэлмэришэд арестовалагдаа.

«Кореяын эбтэйгээр нэгэдэхэ ябадалда һаад хэһэн хүнүүд хадаа империалистнууд мүн» гэһэн бэшэгтэй листовконуудые тарааһанай түлөө корейскэ 3 студентнүүд Токиодо арестовалагдаа.

Корейскэ арадай-демократическа республикын гадаадын хэрэгүүдэй министр Пак Хен Енэй мэдүүлгэ

ПХЕНЬЯН, июлиин 2. (ТАСС). Корейскэ арадай демократическа республикын гадаадын хэрэгүүдэй министр Пак Хен Енэй иимэ мэдүүлгэ июлиин 1-дэ радиогоор дамжуулагдаба:

Американска империалистнуудай заабаряар манай орондо хёморолгын дай үүдхэһэн урда корейскэ марионеточнэ ёһо журамай талада боложо Кореядэхи дайнай ябуулгануудта орохо захиралта Холбоото Штадуудай авиационно ба далайн хүсэнүүдтэ үгтөө гэжэ США-гэй президент Трумэн июниин 27-до мэдүүлбэ. Урда Корея руу американска хуурай газарай сэрэгүүдые эльгээһэн тухайдаа Трумэн июниин 30-да соносхобо. Американска самолёдууд Пхеньян болон хойто Кореяын бусад пунктнуудта, тэрэшэлэн урда Кореяын сүлөөлэгдэһэн городуудта добтолжо, манай амгалан хүн зониие бузар муухайгаар бомбодоно. Тиимэһээ Корейскэ арадые богоолшолхо ба Кореяе колони болгохо тушаа американска империалистнуудай ябуулжа байгаа политика хадаа мүнөө Корейскэ арадай демократическа республикада эсэргүү зэбсэгтэ интервенци болоһон байна.

Американска империалистнууд Дальна Восток дээрэ өөрынгөө ээзрхэлгые тогтоохо тухай үнинһөө хойшо оролдоно. Корейскэ арад американска империалистнуудай колонизаторска политикын бүхы зоболонгые бэе дээрээ үзэһэн байна. Дэлхэйн хоёрдохи дайнда Япони бута сохигдожо, Англиин һулархада, американска империалистнууд Номгон океаниие американска далай болгохо ба Номгон океанска оронуудай арадуудые американска монополинуудай боголшодынь болгохые оролдон, Дальна Востогой оронуудта Япониин ба Англиин һуурииe ээлхэ гэжэ шиидэбэ. Гэбэшье демократическа лагериин хүсэнүүдэй бэхижэлтэ, Азиин оронуудта Национально-сүлөөлэлгын хүдэлөөнэй дэбжэлтэ, илангаяа Хитад арадай агууехэ илалта хадаа американска империалистнуудай хорото түсэбүүдые хяа бута сохибо.

Холбоото Штадуудай дэмжэлгээр Ли Сын Манай «правительство» 2 жэлэй турша дотор хойто зүг руу добтолхые нюуса бэшээр бэлдэһэн байна. США-гэй зүгһөө сэрэгэй туһаламжа абахаар найдаад, Ли Сын Манай «правительство» американска эзэдэйнгээ заабаряар июниин 25-да Кореядэ хёморолгын дайе эхилээ. Энэ дай үүдхэхэдээ, американска империалистнууд Корейскэ арадай демократическа республикые зэбсэгтэ интервенци хэжэ усадхаха ба бүхы Кореяе гартаа абаха гэжэ түсэблэһэн байна. Гэбэшье, тэрэнь буруу һүрэбэ. Лисынмановска сэрэгүүд хатуу харюу абажа Арадай армяар сохигдон, ямаршье гуримгүйгөөр урагшаа зугадан гүйжэ байна. Корейскэ арадай эрхэ сүлөө болон бэеэ даанхай байдалые хамгаалан, баатарлиг Арадай арми дайсаниие мүрдэжэ үргэлжэлһөөр. Дайнай ябуулгануудай үнгэрһэн недели соо Арадай арми республикын урда талын ехэхэн территориие дайсанһаа сэбэрлэжэ, Эхэ оронойнгоо столица — Сеул городые сүлөөлһэн байна. Лисынмановска ёһо журамай аюулнуудһаа сүлөөлһэн өөрынгөө армиие арад хаа хаанагүй амаршална, тус орониие сүлөөлхэ хэрэгтэнь тэрээндэ эдэбхитэйгээр туһална. Урда Кореяын баатарлиг партизанууд дайсанай коммуникацинууд дээрэ дайшалхы операцинуудые дэлгэрүүлбэ.

Холбоото Штадуудай бузар агрессидэ харюу болгон, Корейскэ арад Корейскэ арадай демократическа республикын туг доро үшөө нигтаар жагсажа, Эхэ оронойнгоо бэеэ даанхай байдал, нэгэдэл болон эрхэ сүлөөгэй түлөө өөрынгөө нангин тэмсэлые шангадхаха байна. Манай зүб хэрэг хадаа бүхы арадуудай зүрхэндэ халуунаар угтагдаха бэзэ гэжэ найданабди.

Корейскэ Арадай арми ороной урда зүг руу амжалтатайгаар ябажа байна

ПХЕНЬЯН, июлиин 3. (ТАСС). Корейскэ арадай демократическа республикын главна командованиин мэдээсэһэнэй ёһоор, Арадай армиин частьнууд сухарижа байһан дайсанда сохилтонуудые үзүүлжэ, дабшалтаяа үргэлжэлүүлһээр.

Июлиин 1-дэ Арадай армиин сэрэгүүд 38-дахи параллельһээ урагшаа 60 километртэ Кан (Ханган) мүрэниие гаталба. Энэ шэглэлдэ сэрэгэй частьнууд хадаа Сувонһоо зүүн тээшээ 20 километртэ байдаг пунктда хүрэжэ ошоһон ба урда зүг рүү дабшалтаяа үргэлжэлүүлнэ.

Июлиин 2-то Арадай армиин частьнууд Хэнсен гэжэ уезднэ центрые болон тэрээнэй дэргэдэхи Канбон провинциин (Хонченһээ урагшаа 30 километр) районуудые сүлөөлөөд, Вондю уездэ оробо.

Июлиин 2-то Арадай армиин частьнууд 20 гаран волостной центрнүүд ба 400 гаран тосхон пунктнуудые сүлөөлһэн байна.

Канвон провинцида дайсанай зугадажа ябаһан сэрэгүүдые мүрдэжэ, Арадай арми июлиин 2-ой 13 часта Вондю гэжэ уезднэ центрые ба тэрэ шадарай газарые сүлөөлөөд, урагшаа дабшажа ябана. Арадай армиин бусад частьнууд июлиин 2-то Ямпхен уездые (Кенги провинци) сүлөөлөөд, урагшаа ябана.

Корейскэ арадай-демократическа республикын авиаци Сеул ба Сувоной хоорондо дайсанай сэрэгүүд болон автоколонноуудые бомбодожо үргэлжэлһөөр. Сувон аэродромдо, дайсанай сэрэгэй эшелонууд ба сэрэгэй складуудта добтолбо. Агаарай байлдаанда дайсанай нэгэ самолёт сохигдоо.

Кореядэхи событинууд тухай Рейтер агентствын мэдээсэл

ЛОНДОН, июлиин 3. (ТАСС). Хойто корейскэ пехото Сувониие тойрожо гараба, тиин, байдал «тиимэшье һайн бэшэ байна» гэжэ Рейтер агентствын токийско корреспондент мэдээсэнэ.

Сувондохи генерал Макартурай полевой штабай түлөөлэгшэ хадаа үсэгэлдэр һүни хойто корейскэ танкова хоёр колонно Кан (Ханган) мүрэниие гаталаад Сеул-Сувон гэжэ шоссейнэ гол харгыда сохилто хэбэ гэжэ мэдүүлбэ.

НЬЮ-ЙОРК, июлиин 2. (ТАСС). Кореядэхи американска сэрэгүүдэй штабай дэргэдэ байдаг Юнайтед Пресс агентствын корреспондентын дамжуулһанай ёһоор, Урда Кореядэхи байдал «тиимэшье һайн бэшэ байна», юундэб гэхэдэ, Хойто Кореяын сэрэгүүд Кан мүрэниие гаталаад Сеулһаа урагшаа ба зүүн тээшэ ябажа байна гэжэ штабай түлөөлэгшэ мэдээсэбэ. Американска сэрэгүүд «шадаалһаа түргэнөөр» «хойшоо» ябаха ба дүтэлжэ байгаа хойто корейскэ сэрэгүүдые угтаха захиралта абаа гэжэ түлөөлэгшэ мэдүүлбэ.

Корреспондентын хэлэһэнэй ёһоор, хоёр сүүдхэһээ нааша американска сэрэгүүд дайнай ябуулгануудта хабаадажа шадахань һэжэгтэй байна.

Корейскэ арадай демократическа республикын геройн нэрэзэргэ бии болгогдобо

ПХЕНЬЯН, июлиин 2. (ТАСС). Корейскэ арадай демократическа республикын арадай Верховно суглаанай президиумэй Указаар Корейскэ арадай демократическа республикын геройн нэрэзэргэ бии болгогдобо. Энэ нэрэзэргэдэ хүртэһэн нюурнуудта Гүрэнэй Тугай нэгэдэхи зэргын орден ба алтан медаль, тэрэшэлэн Корейскэ арадай демократическа республикын арадай Верховно суглаанай президиумэй баясхалангай грамота барюулагдаха юм.

Хойто Кореяын амгалан городууд ба тосхонуудта американска авиаци добтолно

ПХЕНЬЯН, июлиин 3. (ТАСС). Американска самолёдууд Хойто-Кореяын амгалан городууд ба хүн зонтой пунктнуудта добтолжо үргэлжэлһөөр.

Июлиин 2-то американска 9 самолёдууд Сандон волостиин (Урда Хамген провинциин Хамдю уезд) тосхонуудта олон тоото бомбонуудые хаяба. Арад зоной дунда алагдаһан ба шархатаһан хүнүүд бии.

Американска самолёдууд Вонсан городые бомбодоһон, тэрэшэлэн Пхеньянда хоёр дахин добтолһон байна. Американска лётчигууд бомбодолгоор хизаарлаагүй, харин гэр байрын кварталнууд, рыногүүд болон Пхеньянай гол улицые ехэ буу ба пулемёдуудаар буудаба.

Французска правительствын шэнэ состав

ПАРИЖ, июлиин 2. (ТАСС). Франс Пресс агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор, французска шэнэ правительство иимэ составтайгаар бүридүүлэгдээ гэбэл: Министрнүүдэй соведэй түрүүлэгшэ ба дотоодын хэрэгүүдэй министр Анри Кэй (радикал-социалист); министрнүүдэй соведэй орлогшо-түрүүлэгшэ Жорж Бидо (МРП); нэгэдэһэн гүрэнүүд ба дальневосточно асуудалнуудые эрхилһэн портфельгүй министр Поль Рейно («дулдыданги бэшэ республиканец»); информациин асуудалнуудые эрхилһэн портфельгүй министр Жан Летурно (МРП); гүрэнэй аппарат болон захиргаанай реформын хэрэгүүдые эрхилһэн портфельгүй министр Поль Жакоби (радикал-социалист); юстициин министр Гене Мейер (радикал-социалист); гадаадын хэрэгүүдэй министр Робер Шуман (МРП); национальна обороны министр Рене Плевен (ЮДСР); финанснууд ба экономикын министр Морис Петш (партийнабэшэ); бюджедэй министр Эдгар Фор (радикал-социалист); гэгээрэлэй министр Андре Морис (радикал-социалист); ниитын хүдэлмэринүүдэй ба транспортын министр Морис Буржес-Монури (радикал-социалист); промышленностиин ба худалдаа наймаанай министр Жан-Мари Лувель (МРП); далайн саанахи территоринуудай хэрэгүүдые эрхилхэ министр Поль Кост-Флорэ (МРП); ажалай ба социальна хангалтын министр Поль Бакон (МРП); реконструкциин ба городской барилгын министр Эжен Клогиус-Пети (ЮДСР); урдын фронтовигууд болон дайнда хохидогшодой хэрэгүүдые эрхилхэ министр Луй Жакино («дулдылангибэшэ»); элүүрые хамгаалгын ба арад зониие байралуулха министр Пьер Шнейтер (МРП); почто, телеграф ба телефоной министр Шарл Брюн (зүүнэй республиканецуудай нэгэдэл); худалдаа наймаанай флодой министр Лионель Де Тэнги Дю Пуэ (МРП).

Харюусалгатай редактор **Д. Д. ЛУБСАНОВ.**

РЕДАКЦИИН АДРЕС: Улан-Удэ ул. Ленина 26. (ТЕЛЕГРАФНА АДРЕС: Улан-Удэ Унэн). ТЕЛЕФОНУУД: отв. редактора—23; АТС—1.80, зам. отв. редактора—7-85; отв. секретаря 3.23; отделов партийной и комсомольской жизни культуры и быта—4.52; пропаганды и агитации—7.85; сельского хозяйства промышленности и транспорта—6-84; переводов—3.23; писем трудящихся и информации—6.84 (2 зв.): об'явлений 2.64 (2 зв.); Для междугородных переговоров—16.

Н—02335. Типография Управления полиграфии, издательств и книжной торговли при Совете Министров БМАССР. Тираж 10.000.